

NAPLÓ

XXVIII. ÉVFOLYAM 58. SZÁM
ÁRA: 80 FILLÉR
1971. III. 10., SZERDA

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Az ország első úttörőházában

Az ország első úttörőházában... A mozgalom jubileumán... tagjai papírból, ruhából és figurákat készítenek.

Augusztusban nyílik a Volga Szálló

Rekord gyorsan épült fel az Állami Szociális Vállalat... a Váci út és a Dózsa György út sarkán a Volga Szálló. A háziéri elemekből készülő új létesítmény 108 családi és 186 kétágyas szobájában 743 vendég szállhat meg egyszerre.

Húsz országban működnek magyar szakértők

Hazánk — lehetőségeihez képest — a tudomány terén elért eredményeit és tapasztalatait igyekszik átadni más országoknak is. Szakértőink jelenleg is a világ több mint 20 országában dolgoznak, s csupán azok száma, akik hosszabb ideig, 2-3 évig működnek külföldön, megközelítik a 300-at. A legtöbb szakértőnk Kubában, Nigériában, Algériában és Tanzániában dolgozik. Kormányunk megbízásából a TESCO Nemzetközi Műszaki Tudományos Együttműködési Iroda szervezi, erősíti hazánk és a fejlődő országok közötti tudományos kapcsolatokat. A magyar tudomány eredményei iránti érdeklődést tanúsítja, hogy műszaki szakembereinken túl jelenleg 25 magyar egyetemi tanár működik külföldön, s közülük többen tanszéküket vezetnek. Zambiában például dr. Bródy András, az egyetem közgazdasági tanszékének vezetője, Nigériában az IFE egyetem gyógy-

szerészeti tanszékének ugyancsak magyar professzor, dr. Éllő István a vezetője. A lagosi egyetem matematikai tanszékének megszervezésére szintén magyar professzort, Pál Lászlót kérték fel a felsőoktatási szervek. Az ugyancsak Nigériában levő zariai Achma dubello egyetem rektorhelyettese nemrég járt Budapesten, tárgyalásokat folytatott magyar partnereivel, további professzorok, matematikusok, építészek, geológusok és közzgazdászok kiküldetéséről. Az észak-nigériai Cabo államban egész magyar kolónia működik; 16 magyar család él itt, melynek tagjai a város rendezési tervét készítik, s ugyancsak magyar vízügyi szakemberek közreműködésével oldják meg a különböző vízszabályozási munkákat. Jelenleg csaknem 40 magyar működik közre az ENSZ világszervezeteinek különböző programjában. Szakértőink többsége vízügyi és

CSISZÉCHM KÖNYVTÁR

Albert Lausz észt művelődésügyi miniszter látogatása Debrecenben

Albert Lausz, az Észt Szövetségi Szocialista Köztársaság művelődésügyi minisztere magyarországi tartózkodása során március 9-én, kedden Debrecenbe érkezett a Művelődésügyi Minisztérium vezető munkatársainak kíséretében. A küldöttséget a megyei pártbizottságon fogadta Karakas László, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára, dr. Kovács Béla, a megyei pártbizottság propaganda- és művelődésügyi osztályának vezetője, Kiss Imre, a Hajdú-Bihar megyei Tanács vb-elnökhelyettese, Ördög László, a Debrecen Városi Tanács vb-elnökhelyettese. Karakas László tájékoztatta a vendégeket Hajdú-Bihar megye éle-

téről. A tájékoztató után baráti beszélgetés alakult ki. A küldöttség ezt követően látogatást tett a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola debreceni tagozatán. Gulyás György tagozatvezető tanár és Straky Tibor, a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola igazgatója adott tájékoztatást a zeneoktatás időszerű kérdéseiről. A vendégek látogatást tettek a Déri Múzeumban is, ahol dr. Dankó Imre, a megyei múzeumok igazgatója ismertette a megye múzeumainak tevékenységét. Albert Lausz és a küldöttség tagjai este megtekintették a Csokonai Színházban a tallinni Estonia Operas és Balettszínház balettagyűjtésének előadását, és ma, szerdán reggel visszautaztak Budapestre.

Megyei szövetkezetpolitikai ifjúsági tanácskozás Debrecenben

Kedden tartották meg a Hajdú-Bihar megyei ifjúsági szövetkezetpolitikai tanácskozást Debrecenben. A tanácskozáson megjelent Gál István, az MSZMP megyei bizottságának titkára, Főcze Lajos, a KISZ KB titkára és Bartha István, a megyei KISZ-bizottság első titkára. A fiatalok tanácskozásának a célja az egységes szemlélet kialakítása a szövetkezeti fiatalokat érintő kérdésekben, továbbá megvizsgálni azt, hogy mit tettek a termelő-, a kisipari és a fogyasztási szövetkezetek az ifjúság helyzetéről szóló 1970. évi párhatarozatok végrehajtásáért. Főcze Lajos, a KISZ KB titkára előadói beszédében ismertette a ta-

valyi februári párhatarozatok óta eltelt időszak tapasztalatait. Az előadói beszéd után a résztvevők három szekcióban foglalkoztak a szövetkezeti ifjúsági munka kérdéseivel. A szekciók megtárgyalták, milyen lehetőség van a szövetkezetekben az ifjúság képviseletére és azt is, milyen mértékben igénylik a fiatalok, hogy megfelelő saját képviseletük legyen. A beszélgetésen kívül a résztvevők adatszerűen ismertették, mi a helyzet a munkahelyükön, hány fiatal dolgozik a szövetkezeti igazgatóságokban, az ellenőrző bizottságokban. A szövetkezeti fiatalok tanácskozása plenáris üléssel zárult.

545.911

Sikeres esztendő

(3. oldal)

A „veterán” kisas

(4. oldal)

Kulturális fórum mindenütt

(5. oldal)

HIRDETÉSEK

(6. oldal)

Joe Frazier győzött

(7. oldal)

SPORT

Tíz perc ma — holnap

NAPI KRÓNKA

(8. oldal)

Nyugtalanlás Washingtonban

William P. Rogers amerikai külügyminiszter, a háborús veteránok egy washingtoni gyűlésén kijelentette, hogy az Egyesült Államok nem lépne közbe, ha Dél-Vietnam megtámadná a Vietnami Demokratikus Köztársaságot. (Telefotó — AP—MTI—KS)

Amerikai hivatalos körökben érezhető nyugtalanásgot keltett Csou En-laj kínai miniszterelnök hanoi-ban tett látogatása.

A szövegüket ostromló újságírók kérdéseire válaszolva, amerikai hivatalos körökben roppant óvatosan nyilatkoznak egy „kínai beavatkozás” eshetőségéről, de nem hivatalos formában azt sugalmazzák, hogy megítélésük szerint „a laoszi akcióval kapcsolatban eddig elhangzott figyelmeztetések még nem értek el Peking részéről a koreai figyelmeztetések szintjét”.

Allen S. Whiting, a michigani egyetem politikai tudományok tanárának professzora a Washington Post keddi számában nyílt levélben figyelmezteti a Nixon-kormányt a koreai háború tapasztalataira. Whiting professzor, az amerikai külügyminisztérium távol-keleti kutató és elemző osztályának volt igazgatója, a „Kína átlépi a Jalut” című könyv szerzője emlékeztet arra, hogy amikor 1950-ben az amerikai csapatok átlépték a 38. szélességi kört, a Truman-kormány „blöffnek” tekintette Peking figyelmeztetéseit, ám alig három hónappal később „halott és sebesült amerikai katonák ezrei szolgáltattak komor bizonyítékot arra, hogy Washingtonban tévedtek”.

Közlemény későbbi időpontban

HANOI

A Vietnami Dolgozók Pártja központi bizottságának és a VDK kormányának meghívására március 5-től 8-ig kínai párt- és kormány-

küldöttség tartózkodott a VDK-ban Csou En-lajnak, a KNK Államtanácsa elnökének vezetésével.

Illetékes helyen közölték, a küldöttség vietnami tárgyalásairól közleményt csak később hoznak nyilvánosságra.

Csou En-laj kínai kormányfő, a KKP KB PB Állandó Bizottságának tagja, aki párt- és kormányküldöttséget vezetett a Vietnami Demokratikus Köztársaságba, hétfőn este visszaérkezett a kínai fővárosba. A pekingi repülőtéren sok ezer főnyi tömeg és a pekingi diplomáciai testület tagjai gyűltek össze. A visszaérkező kormányfőt üdvözlő személyiségek között volt Huang Jung-seng, a népi felszabadító hadsereg vezérkari főnöke, a PB tagja, két helyettese, Li Co-peng és Vu Na-hsien, a PB tagjai, Li Hsien-nien miniszterelnök-helyettes, PB-tag, valamint a PB több más tagja és póttagja, illetve Szihanuk, a Pekingben élő kambodzsai államfő és miniszterelnöke, Penn Nouth. Csou En-lajjal együtt tértek vissza az általa vezetett küldöttség tagjai, Je Csien-jing, a KKP KB katonai bizottságának helyettes vezetője, a KKP KB-nek tagja, Csui Huj-co, a vezérkari főnök helyettese, a hadsereg hadtápszolgálatának vezetője, a PB tagja (mindketten a küldöttség helyettes vezetői), valamint Keng Piano, a KKP KB nemzetközi osztályának vezetője, Han Nienlung külügyminiszter-helyettes, Juan Hua-ping, aki szintén a hadsereg hadtápszolgálatának egyik vezetője. A küldöttség tagja volt Vang Ju-ping, a KKNK hanoi nagykövete is.

Az AFP francia hírügynökség jelentése szerint a saigoni hadsereg laoszi hadműveleteit támogató amerikai repülőgépek és helikopterek egyetlen nap alatt két ízben is a

Miközben Nixon kiterjesztette a háborút Kambodzsa és Laoszra is. Dél-Vietnamban viszonylag kevésbé heves a harci tevékenység. Képünkön: amerikai helikopterek őrzik Saigontól mintegy hetven kilométerre. (Napló-telefotó)

Jahja Khan Kelet-Pakisztánba látogat

RAWALPINDI (MTI)

Rawalpindiben közleményt hoztak nyilvánosságra, mely szerint Jahja Khan pakisztáni elnök „hamarosan” Kelet-Pakisztánba látogat. A rádió, amely a közleményt ismertette, a látogatás közelebbi időpontját nem jölte meg.

DACCA (MTI)

Kelet-Pakisztán fővárosában, Daccában folytatódik az a „polgári engedelmesség kampány”, amelyet a pakisztáni nemzetgyűlésben többségben levő Avami Liga vezetője, Mudzsibur Rahman sejk hirdetett meg. A kormányhivatalokban sztrájkolnak, és a polgárokat az adófizetés megtagadására szólították fel. A kampány célja — bevalótlan — a pakisztáni központi kormány által meghirdetett rendkívüli állapot megszüntetése, a háttérben

azonban a tartomány elszakadását célzó törekvések húzódnak meg. Jahja Khan pakisztáni elnök eddig még nem válaszolt Mudzsibur Rahman sejk követeléseire, megfigyelők szerint azonban nem is valószínű, hogy teljesítené azokat.

Mudzsibur Rahman sejk hivatala hétfői nyilatkozatában amellel foglalt állást, hogy a törvényes rend fenntartását kizárólag a helyi rendőrség és a kelet-pakisztáni nemzetőrség biztosítsa. A rendkívüli állapot intézkedéseinek értelmében helyszínen vezényelt kormánycsapatok parancsnoksága szerint azonban az elmúlt hetek véres eseményei során megölt személyek többségének halálát éppen e helyi fegyveres erők okozták.

Az összetűzésekben 172 ember halt meg, 358-an pedig megsebesültek. (MTI)

Tüntetnek a francia parasztok

A dél-franciaországi Lezignanban heves összecsapásokra került sor tüntető parasztok és az ellenük kivényelt rendőrség között: 20 tüntető és 15 rendőr megsebesült. A börtörmelő parasztok a borimport ellen tiltakoztak. Képünkön: egy könnygázgránáttól sérült tüntetőt elsősegélyben részesítenek. (Telefotó — AP—MTI—KS)

saigoni kormánycsapatok egységeit bombázták, és nyolc katonát megölték, tizennyolcat megsebesítettek — tévedésből. Nyolc órával korábban — teszi hozzá a francia hírszolgálati iroda — két amerikai vadászbombázó a laoszi Tschepona közelében pontosan ugyanazt tette, és ekkor a tévedés a saigoni csapatok harmincnégy emberébe került.

Sajnos, nem ezek a legnagyobb tévedések, amelyeket amerikai részről Indokínával kapcsolatban rendre elkövetnek. Sőt: a túlzás veszélye nélkül kijelenthetjük, hogy eddig szinte kivétel nélkül minden Dél-kelet-Ázsiával összefüggő washingtoni lépés egyértelműen tévedésnek bizonyult. — Amerika számára is.

Az első és alapvető tévedés az a koncepció volt — és ez még John Foster Dulles néhai külügyminiszter nevéhez fűződik —, amely szerint Vietnamban Washington minden különösebb áldozat nélkül átveheti a francia gyarmatosítók örökségét. Dulles azt hitte, megálíthatja egy végül is kis és ezernyi problémával küzdő nép győzedelmesebb szabadságharcát. Minden további tévedés ebből következik.

Ennek az alapvető tévedésnek „csak” következménye az is, hogy az a Nixon, aki a háború befejezésének ígéretével választotta elnökké magát, regionális értelemben is kiszélesíti ezt a háborút. Mint ismeretes, Kambodzsa után Laosz megtámadása következett. Azt, hogy ez a lépés milyen nagyságrendű tévedés lehet, számos egyéb fejlemény mellett, jól érzékelteti Csou En-laj hanoi látogatása is.

A tévedések szomorújátéka már régen a második világháború utáni korszak legvéresebb drámája, amely mindennap nagyobb veszéllyel fenyegeti Amerikát — és a világot. A komor színjáték csak egyetlen módon érhet véget: ha Washington korrigálja alapvető tévedését, az indokínai amerikai jelenlétet.

Angol külügyi államtitkár Budapesten

Anthony Royle brit külügyi államtitkár és felesége, valamint kísérete néhány napos hivatalos látogatásra Budapestre érkezett. A Ferihegyi repülőtéren Marjai József külügyminiszter-helyettes és a Külügyminisztérium néhány vezető

A postások ismét dolgoznak

LONDON

A hétfőn munkába állt 210 000 angol postásnak 11 millió tételes lemaradással kellett szembenéznie, de a posta szövegét szerint a munka újravelétele simábban ment, mint remélték. Pedig hétfőn Anglia 1700 postahivatalából mindössze 500-at tartottak nyitva. Néhány főposta szintén zárva tartott, tekintettel arra, hogy az áttérés, a tizes rendszerre előkészületeket igényelt. Csütörtökig minden postahivatal kinyit, a belföldi táviróforgalom kedden megindult.

A sztrájk idején virágzó ötvenegynéhány magánposta-szolgálat sorsa még bizonytalan: a postagazgatóság többnapos haladékot adott tevékenységük felszámolására, de egyesek engedélyt kérnek működésük folytatására. (UPI)

Nyilatkozat a fogságban

Nguyen Van Tho ezredesnek, a dél-vietnami ejtőernyős hadosztály 3. dandára volt parancsnokának fogságba esését a saigoni katonai szövegkörnyék megcáfolták, annak ellenére, hogy a hanoi lapok fényképeket is közöltek arról a pilantról, amikor az ezredes megadja magát. A hanoi lapok nyilvánosságra hozták annak a hangszalagra rögzített rádiónyilatkozatnak a szövegét, amelyet a Patet Lao hírszolgálatnak munkatársa készített az ezredessel, s eljuttatott a hanoi rádióhoz.

A nyilatkozatban az ezredes elmondja fogságbaesésének körülményeit, nevezetesen: nem sokkal azután, hogy a laoszi hazafiak szétverték a 3. és 6. zászlóaljat a 9. számú főútvonal közelében fekvő 31-es magaslaton, pusztított tűz alá vették a dandárparancsnokság harcálláspontját is. „Ebben a fenyegető helyzetben tisztjeimmel és tanácsadóimmal együtt felemelt karral jöttünk ki a harcálláspontból, s meg-

adtuk magunkat a Patet Lao egységeinek” — mondotta az ezredes.

„Minket távoli frontra dobtak le — folytatja a továbbiakban Nguyen Van Tho —, hogy olyan ellenséget győzzünk le, amely nálunk állóképesebb, jobban ismeri a hadviselés művészetét, s nagyhatású fegyverrel van ellátva. Az én dandárom már vereséget szenvedett, mint ahogy ugyanerre a sorsra jutott a különleges rendeltetésű és jól felszerelt 39. zászlóalj, a szárazföldi hadsereg 3. ezrede és a 17. páncélos dandár is.”

„Sok alakulatot ismerek — mondja befejezésül a fogságba esett volt dandárparancsnok —, amelyeket a véres harcok színterére készülnék küldeni, hogy a saigoni uralkodó klikk és gazdáik aljas érdekeit szolgálják. Felhívom ezért volt bajtársaimat, hogy ismerjék fel idejében a háború lényegét, ingadozás nélkül vessenek véget a vérontásnak, s ne áldozzák fel haszontalanul és céltalanul életüket”. (MTI)

Szadat és Nixon üzenetváltása

A helyzet feszült a csatorna mentén

KAIRO

Anvar Szadat egyiptomi elnök röviddel a közel-keleti tüzzszünet megállapodás lejártá előtti több ízben üzenetet váltott Nixon elnökkel — írja keddi számában az Al-Ahram.

Az amerikai elnök legutolsó üzenete pénteken érkezett, és azt feltehetően az akkortájt Kairóban tartózkodó David Rockefeller, a Chase Manhattan bank elnöke nyújtotta át.

Az Al-Ahram nem számol be Nixon üzeneteinek részleteiről, Kairóban azonban úgy tudják, hogy az amerikai elnök a tüzzszünet érvényességének újabb meghosszabbítását kérte és cserében a közel-keleti „béke megteremtésére irányuló újabb amerikai erőfeszítéseket” ígért.

Mahmud Riad külügyminiszter hétfőn felvette a kapcsolatot az EAK ENSZ-missziójának és az egyiptomi külképviseletnek a vezetőivel, és utasította őket, hogy működési területükön ismertessék az EAK-nak a közel-keleti konfliktusban elfoglalt álláspontját a tüzzszünet további meghosszabbításának elutasításával kapcsolatban.

Anvar Szadat elnök hétfőn este fogadta Jasszer Arafatot, a Palesztinai Felszabadítási Szervezet központi bizottságának elnökét. Hivatalos közleményt a találkozóról nem adtak ki. Az egyiptomi fővárosban úgy tudják, hogy a tárgyaló felek között Palesztinai Nemzeti Tanács legutóbbi ülészakaról, a gerillaszervezetek és a jordániai hatóságok viszonyáról volt szó. (Reuter)

Finnországba utazott dr. Szabó Zoltán

Dr. Szabó Zoltán egészségügyi miniszter vezetésével küldöttség utazott Finnországba, a finn egészségügyi és szociálisügyi miniszter meghívására. A küldöttség repülőteri búcsúztatására megjelent dr. Tóth Béla egészségügyi miniszterhelyettes, valamint Martti Ingman finn nagykövet. (MTI)

Budapestre érkezett a román külkereskedelmi miniszter

Cornei Burtica, a Román Szocialista Köztársaság külkereskedelmi minisztere kedden Budapestre érkezett. A Ferihegyi repülőtéren dr. Bíró József külkereskedelmi miniszter fogadta. Ott volt Dumitru Turcus, a Román Szocialista Köztársaság budapesti nagykövete. (MTI)

Teljesítette feladatát

VARSÓ

Különleges feladatának teljesítése után hétfőn Münchenből visszatért hazájába a lengyel belügyminisztérium hírszerző szolgálatának egyik tisztje, aki egészen visszatéréséig az úgynevezett Szabad Európa Rádió lengyel szekciójának munkatársaként dolgozott Münchenben. A PAP hírgyűlése szerint a tiszt tevékenységéről és tapasztalatairól a lengyel közvéleményt részletesen tájékoztatni fogják. (AFP)

Eredményes négy esztendő

A párt X. kongresszusa úgy értékelte, hogy az elmúlt években állami és társadalmi életünk jelentősen fejlődött; sikeresen haladtunk előre a szocializmus teljes felépítésének útján. Hazánk széles nemzetközi visszhangra is találó eredményeinek eléréséhez — legfőbb törvényhozó és ellenőrző funkciójának betöltésével — méltóképpen járult hozzá az 1967–71. évi ciklusban az országgyűlés, amely 18 ülészakban összesen 42 ülést tartott, lényegesen többet, mint a korábbi képviselői ciklusokban.

Törvényelőkészítő tevékenység

A párt IX. kongresszusának irányelveivel összhangban az országgyűlés kiterjedt törvényhozó tevékenységet folytatott; 26 törvényt alkotott a négy év alatt. Ezek közül kiemelkedik a Munka Törvénykönyve; a termelőszövetkezeti és a földtörvény; a szabálysértésekről, a találmányokról, a szerzői jogról, a népi ellenőrzésről, a szakmunkásképzésről szóló törvények; választójogi törvényünk múlt évi módosítása, IV. ötéves tervünk, s végül a februári ülészakon hozott tanács-törvény.

A törvényalkotó munka azonban az elmúlt négy esztendőben nemcsak számszerűségében emelkedett, hanem elmélyültebbé, színvonalasabbá is vált. Az alkotott törvények közül kilencet a bizottságok már előkészítésük folyamán törvénytervezet formájában is megvitattak, s javaslataikat azokhoz megtették. A szabálysértésekről szóló törvényjavaslat tervezetéhez például a jogi bizottságnak 33 módosító indítványa volt; ebből 22-t a kormány elfogadott, s a törvényjavaslatot már ezek felhasználásával terjesztette az országgyűlés elé. Hasonló módon az illetékes parlamenti bizottságok kezdeményezésére a kormány 16 módosítást a termelőszövetkezeti törvényjavaslat, ötöt a földtörvényjavaslat, 14-et a Munka Törvénykönyvének javaslata, 25 módosítást pedig a tanácsokról szóló törvényjavaslat tervezetében érvényesített.

A kormány beszámolója

Parlamentünk demokratikus fejlődésére utal, hogy az állami költségvetés teljesítéséről szóló jelentés évről évre rendszeresen visszatérő tárgyalási anyaga lett az országgyűlésnek, amelynek politikai ellenőrző tevékenységében mind nagyobb szerepet kap a kormánybeszámoló is. A most zárult ciklusban három alkalommal számolt be a Minisztertanács elnöke az országgyűlésnek; a beszámolókat mindhárom alkalommal széles körű vita követte. Az elhangzott képviselői észrevételek, javaslatok és a kormány munkája iránt kifejezésre juttatott bizalom jelentős segítséget adott a további kormányzati munkához is.

A plénum tanácskozáiban a korábbinál nagyobb szerepet kaptak nemzetközi kérdések, a külpoli-

tika problémái. A külügyi bizottság maga is kezdeményezett és az országgyűlés elé terjesztett határozati javaslatokat az európai biztonság, valamint a közel-keleti helyzet kérdéseiben.

Az országgyűlési ellenőrzés sajátos eszközeként a most zárult ciklusban is rendszeresen éltek a képviselők interpellációs jogokkal; összesen 32 kérdést terjesztettek elő. Ezek többnyire olyanok voltak, amelyek módot nyújtottak arra, hogy egyes negatív jelenségekre fokozottabban felhívják legfőbb államhatalmi szervünk figyelmét.

A képviselők aktivitására különben jellemző, hogy a 349 országgyűlési képviselő közül csaknem mindegyik felszólalt a négyéves időszakban; a 42 ülésen összesen 557 képviselői felszólalás hangzott el.

201 ülés,

251 napirend

A parlamenti demokratizmus erősödése kedvező feltételeket teremtett a bizottsági munka további kibontakozásához. A képviselők több mint fele tevékenykedett valamelyik bizottságban, s ezek emelkedő színvonalú tevékenységét a jó szakmai összetétel, s a képviselők hozzáértő, gondos felkészülése biztosította. A bizottságok 201 ülést tartottak, 251 napirenddel többet, mint ügyrendjük megalkotása óta bármelyik előző ciklusban. Munkájuk természetesen elsősorban az országgyűléshez kapcsolódott; 150 napirendi pontjuk függött össze törvényjavaslatok, s az országgyűlés plénuma elé került egyéb napirendi témák előkészítésével.

A bizottságok eredményesen kapcsolódtak be a törvényhozáson kívül eső jogalkotó munkába is. Így — egyebek közt — megvitatták a sütőipar fejlesztéséről, a csökkent munkaképességűekről, valamint a szolgáltatásokról tervezett kormányintézkedéseket. Sok saját kezdeményezésük is volt, mintegy száz ilyen témát tárgyaltak meg négy év alatt. Többek közt foglalkoztak fontos állami intézkedések végrehajtásának tapasztalataival, meghallgatták miniszterek tájékoztatói tárcáik munkájáról, s napirendre tűzték a lakosság életkörülményeivel, szociális és kulturális ellátottságával összefüggő jelentős kérdéseket. Így megvitatták — egyebek között — a termelőszövetkezeti tagok szociális és kulturális helyzetét, a lakosság iparcikkkel való jobb ellátásának feladatait, az egészségügyi ellátás javításának feltételeit stb. Sok kérdést a helyszínen, az adott terület és problémakör legjobb szakembereinek bevonásával tárgyaltak meg.

A területi munka

A megyei képviselőcsoportok — és természetesen a főváros is — jelentős és eredményes politikai munkát végeztek területükön. Az elmúlt évek tapasztalata azt is bebizonyította, hogy a képviselők az egyéni választókerületi rendszer mellett sem nélkülözhetik az egész

megye politikai, társadalmi, gazdasági kérdéseinek átfogó ismeretét; ezt pedig a képviselőcsoportokban kapták meg rendszeresen. A csoportok négy év alatt 350 ülést tartottak, s munkájukhoz minden segítséget megadtak a népfront-bizottságok, a tanácsok, a helyi párt-és tömegszervezetek.

U. L.

GAZDASÁGI JEGYZET

Egymásra utalva

Érdekes és tanulságos közjáték alakult ki dr. Csikós Nagy Béla államtitkár szombati előadása után, amikor a megjelentek kérdéseket tehettek fel. A BIOGAL Gyógyszergyár gazdasági igazgatója elmondta, hogy szállítójuk, egy termelőszövetkezet melléküzeméga egyik napról a másikra duplájára emelte a szállított termék árát. Mit tegyenek ilyen helyzetben? Majd azt is elárulta, hogy a vállalata mit tesz: tárgyalásokat kezd a debreceni műanyaggyárral, ahol szintén lehetne gyártani ezt a terméket, talán elfogadhatóbb áron. „Mellékesen” jegyezte meg, hogy a műanyaggyár igazgatója szintén a teremben van. (Azt már csak úgy gondolhatta, reméli, kollégája tanult az árhivatal elnökének előadásából és nem szab magas árat.)

A közjáték nagyszerűen példázta azt az éppen az előadásban elhangzott igazságot, hogy gazdasági fejlődésünknek a kulcsa nem valamilyen felsőbb szervnél van, nem központi rendeletekkel oldódik meg a problémák, hanem a termelőmunka közvetlen irányítóinak aktív részvételével, együttműködésével. Ok — tetszik, nem tetszik — egymásra vannak utalva.

Ha az előadás utáni példánál maradunk: megoldhatják-e problémáit egy vállalat azzal, hogy bizonyos termékeknek az árát emeli? Egy-két problémát ideig-óráig talán igen. De az áremeléssel a vásárlóját is áremelésre kényszeríti. Aztán ugyanígy tovább megy az áremelési hullám. Hatása végül is eljut a kiindulási vállalathoz, amikor az ő szállítója emel egyet árát. Amit nyertek az áremeléssel, elvesztették alapanyagaik áremelésével. Közben sok áru ára nőtt, így a fogyasztók jártak rosszul meg azok a vállalatok, amelyek szabott árrakkal dolgoznak.

Ugyanez vonatkozik a bérekre is. Egy vállalat szabad kezét kaphatna a bérigazságtételében: „Majd mi megmutatjuk, milyen hatékonyságot érünk el, ha annyit bért adhatunk, amennyit akarunk!” — mondanák. Egy vállalat valóban csodákra lenne képes így. De a többi gyár nem nézné el, hogy munkásai a jóval több bért fizető helyre vándorolnak. Ok is megadnának minden pénzt dolgozóiknak, hogy maradjanak. Így a szabad bérérmelési lehetőség végiggyűrűzne az egész népgazdaságon, hatékony és kevésbé hatékony vállalaton egyaránt. A bérek emelkedése az árakat is növelné, s minden maradna a régiben, de úgy, hogy közben csökken a pénz vásárló értéke. Azért van gazdaságilag korlátozva a béremelés, hogy ez ne következzen be. Nem viselkedhetnek tehát úgy vállalatunk, mintha elszigetelten léteznének a népgazdaságban. Egymásra vannak utalva, gazdasági döntéseiknél vegyék figyelembe ezt, s olykor-olykor ne a leginkább kézenfekvő megoldást, az áremelést vagy a munkaerő-csábítást alkalmazzák. A nyereség fokozásának az önköltség csökkentése is lehet a forrása, a munkaerőhiányt kiküszöbölhetik szervezési, műszaki fejlesztési intézkedésekkel is.

Nem vagyunk egyedül. Az emberi érintkezés, viselkedés alapvető normái ezen az igazságon alapulnak. Mennyivel inkább érvényes ez a vállalatok egymással szembeni viselkedésére! Míg egy ember rossz modora néhány társát érinti, addig a vállalatok meg nem felelő viselkedése, „illetlensége” százak és ezrek mindennapjait keserítheti meg.

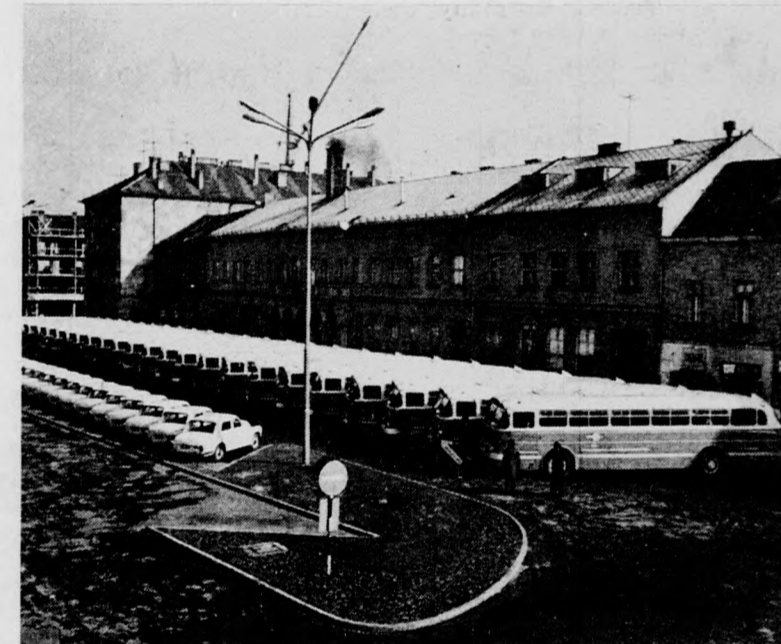
Göz József

Sikeres esztendők

1967-ben fejeződött be a nagylétei kenyérgyár építése. A léteiai és a környék lakói már régebben igényelték egy ilyen létesítmény létrehozását. A több millió forintos beruházás a legfontosabb: friss, jó minőségű kenyérral látja el a lakosságot.

A negyedik negyedév helyett, a tömegközlekedés fontossága miatt, az Autóközlekedési Tröszt az első negyedévben szállította a 6. számú Autóközlekedési Vállalatnak a 31 darab Ikarus autóbust — így szólt az újsághír, amely arról szólt, hogy 1970, március 31-én jelentősen javultak Debrecen autóbust-közlekedési viszonyai. Mintegy 60 szálalékkal növekedett a szállítható utasok száma. 1970-ben Debrecen összesen 25 millió forint értékű autóbustot kapott. Ekkor nyílt meg a Volán utazási irodája is a városban, azonnal 15 darab taxival kezdve a munkát.

A debreceni Egyetem Kávéház a város újabb színpontja. A közeli Kossuth Lajos Tudományegyetem diákjai szívesen pihennek, beszélgetnek, vitatkoznak tőrszékükön. Természetesen nem egyedül számukra épült a létesítmény. A személyzet például gondolt az autósokra is, akik számára négyféle kottával kedveskednek. A városi könyvtárral közösen 150 kötetes minikönyvtárat rendeztek be itt, ahol a könyvek mellett hazai és külföldi lapok is a vendégek rendelkezésére állanak.

Csak földgáz

Debrecenben az 1970-es év végéig az egész város területén átálltak a földgázra. A IV. ötéves terv folyamán a fogyasztók száma várhatóan 8–9 ezerrel nő. A vezetékhalózat fejlesztése 50 kilométer hosszúságban szükséges. A fogyasztók számának növekedésével óránként meghaladja a csúcsfogyasztás a húsz ezer köbmétert.

Jelenleg a város ellátását Hajdúszoboszlóról egy, óránként 15 ezer köbméter gázt szállító vezeték biztosítja. Ez a megnövekedett igényeket nem képes kielégíteni. A fentiek figyelembevételével — a tervek szerint — megépül az Ország-

gos Gázipari Tröszt beruházásában Hajdúszoboszlót és Debrecen összekötő II. primér gázvezeték, melynek teljesítménye 60 ezer köbméter lesz óránként.

A IV. ötéves terv lakásépítései-vel kapcsolatban szükségesé válik az új lakótelepek korszerű közműellátása, valamint a meglévő és új utak közműellátásának fejlesztése. A lámpahelyek számában is 20–25 százalékos növekedés várható, a hálózatbővítés szempontjából pedig 400 kilométer kábelfektetés és 8–10 kilométer légvezeték építése szükséges.

A szépség törvénye

Hívjuk tanúként a jelzőket, nem állva alsótagozatos próbamondatokat szembesíteni közgondolkodásunk értékrendjével. Lám, milyen különös ezt hallanunk: a vállalat szép exkavátort vásárolt, s érezzük a zavaró felhangot az ikermondatokban is: az üvegoltban jó virágvázat kaptunk... Mintha a szép és a jó végérvényesen elköteleződött volna a környező világ ilyen vagy olyan tárgyaihoz; mintha az esztétikus és a hasznos, a tetszetős és a célszerű eleve, kibékíthetetlenül szembenállnának egymással.

MÁR PLATÓN IS...

Nem titkoljuk, gondolatunk végül is nagyon prózai — gazdálkodási, forintban mérhető — tényezőkhöz kanyarodik majd, mégsem idegen témánktól némi kultúrhistóriai kitérő. Korántsem az, mert hiszen az emberiség egész története a szépség és a hasznosnak a gyakorlatban ötvöződő egységét jelzi. Már Platón észrevette ezt, ha némi egyszerűsítéssel vonta is össze a két kategóriát, eleve szépség minősítve mindazt, ami jó. Am kétségtelen: az emberiség kezdeti pillanata — a praktikusnak kézzel illő kőcsiszolatoktól a szobrászati művészetig — a természet feletti uralmat, egyszerűbben szólva: a gyakorlati hasznát sosem szakították el a szépségtől; e kettőt mindig együtt értelmezték. S éppen ez az a rendkívül jelentős többlet, amit az ember hozott az őt kialakító természeti előzményekhez — éppen ezt emeli ki a híres marxi megállapítás is, amely szerint: az ember a szépség törvényei szerint alakult. Nem kevesebbet jelent ez a mondat, mint azt, hogy az ember lényegi, nembe sajátossága, hogy a létfenntartási kényszertől függetlenül, a megmunkált világban elgönyörködve képes alkotni.

S ha most elnézését kérünk is az olvasótól a filozofikus kitérőért, ez nem ment fel attól, hogy indoklójuk: mi köze a gondolatmenetnek a bevezetőben említett exkavátorhoz és vázához. Más szóval: hogyan kapcsolódik a kultúrtörténeti előzmény napjainkhoz, termelésünkhöz és fogyasztásunkhoz.

LÓDEN ÉS ESZTÉTIKA

Úgy tűnik, a virágvázával jelképezett tárgykörben, tehát a fogyasztási cikkekéről szólva, tulajdonképpen már nem szorul indoklásra, ez az összefüggés. Az utóbbi években nálunk is teret hódított az iparsztétika, a köznapi tárgyakat, eszközöket tetszetősre formáló ipari formatervezés minden érvnél jobban bizonyítja, hogy a szép és a hasznos a mindennapi életben is összetartozó, egymástól elválaszthatatlan fogalmak. Ilyen értelemben, legalábbis a fogyasztási cikkek körében, manapság már korántsem ellentmondásos, ha történetesen szép (és nemcsak jó) televízióról, villanyvasalóról vagy asztali lámpáról beszélünk.

S mielőtt bármi egyebet mondanánk, ezt is nyugtáznunk kell: ez nem kis eredmény. Tudjuk, meglehetősen bonyolult út vezetett eddig. A századforduló Anglijában léptek fel először az igények, hogy az egyedi megmunkálás szecessziós círádait utánozó ipari törekvésekkel szemben, a tömegtermelésben is ki kell alakítani az egyszerűen — úgy is mondhatnánk: hasznosan — szépet. Sok kitérő után — nálunk az ötvenes években — a két fogalom ismét kettévált, s elméleti „rangra” emelve lett tilalmassá az úgynevezett funkcionális, illetve konstruktivizmus — némi egyszerűsítéssel szólva: a tárgyakat, az építményeket elszakítottuk rendeltetésüktől, célszerű hasznuktól. Így születtek meg azután az eklektikus círádás épületek, amelyek szűk ablakaikkal igazán nem sok ügyet vetettek a ház funkciójára: a napfényt, levegőt igénylő lakásokra és lakókra; s így kerültek a boltokba az anyagokban talán jó, de viselésre aligha illetlő lódenkabátok. Mindezt — említettük — elmúlt; a boltok kirakatai tanúsítják, hogy a cipők, ruhák, bútorok, háztartási készülékek ma már szépek is, vonzóak is.

EMBERI ALKOTÁSHOZ ILLÓN

Nem ennyire általános ez az elv, ha a termelőeszközökről, gépekről, berendezésekről van szó. Igaz, itt is nagyot léptünk előre, de akad még

közgondolkodásunkban kétség abban a tekintetben, hogy vajon: nélkülözhetetlen eleme-e mondjuk az esztétikának — a pontos, modern működés mellett — a szépség, az esztétikai harmónia.

Előrehaladtunk itt is, erre utal például a tavaly megrendezett, Gyártmányesztétika című kiállítás, amely a KGM Műszaki Tudományos Tájékoztató Intézete és az Iparművészeti Vállalat közös rendezésében a kohó- és gépipar bonyolult, egyszerűsített szép készülékeit, gépeit mutatta be. Az előrehaladásra mutat az is, hogy ma már szervezettervezés nélkül az ipari formatervező művészeket, s hogy országos koordináló szervezet, a tárcaközi jellegű Iparművészeti Tanács irányítja a termelési esztétika fejlesztését, szervezi térhódítását.

Tagadhatatlanul azonban, hogy erre — tehát a termelőeszközök esztétikus kivitelezésére — a világpiaci verseny is kényszeríti vállalatunkat. Manapság már voltaképpen eladhatatlanok azok a berendezések, amelyek korszerűek, kiválóak bár, de masztó, ellenszenves külsejűek. Hozzátehetjük, hogy a szépség és a jónak ebben a tekintetben valóban szoros a kapcsolata azért is, mert a gép formatervezői — akik csak a külsőre felelősek ugyan — a célszerű, funkcionálisan szép vonalakkal, formákkal, konstrukciókkal hasznos is hajtanak. Eltávolítják a gépekről a felesleges, tehát a működést is zavaró részeket, kiszögelléseket, s nem kevésbé a kilókat. A modern készülék könnyű, kézhez illő, egyszerűen kezelhető, s ezzel az emberi alkotáshoz illően harmonikusan szép.

EGY SAJÁTOS SZÉPSÉGVESZÉNY

A világpiac, amely kérelhetetlenül szelektál, ítélt, s fellebbezhetetlen döntéseket hoz termelésről, gyártmányokról, valójában szépségversenyként is felfogható. A termékek piaci értékét — sok egyéb mellett, de sok egyéb mellett egyenrangú mércéként — a szépség is meghatározza. S tegyük hozzá, nemcsak a világpiac teszi ezt, de a mi hazai embereszményünk, humanizált gazdaságfelfogásunk is. Végso soron kétség nem férhet hozzá: a termelésre, a gazdálkodás eredményeire is visszahatnak olyan, közvetlenül forintban talán nem is mérhető tényezők, mint otthonunk és munkahelyünk esztétikája, tehát a jónak és a szépségnek korszerűen értelmezett világa.

Tábori András

A „veterán” kiesz

Portré egy gépkocsivezetőről

Berettyóújfalun. A tejporgyár udvarán sorakozó tejszállító autók tartályig sárosak: a kerekek embermagasságig csapják fel a sarat. Bizony, elkel itt a gumicsizma...

Újabb gépkocsi áll be. Vezetője kiszáll a fülkéből, a fal melletti csaphoz megy, lemossa csizmáját. A kapott leírás alapján ismerem fel a riportalanyomat, Lencsés Imrét.

Pillanat — int felém —, csak szöveg a fiúknak, mossák le a kocsimat, aztán beszélgethetünk.

Egy perc sem telik el, máris jön az épület mögül.

Tudja, szabály is, de én is úgy szeretem, ha tiszta kocsival kezdem a műszakot. Tejet szállítunk, s természetesen legfontosabb a tisztaság — mondja a megismerkedés után.

Lencsés Imre huszonnyolc esztendő. Magas, vallas, markáns arcú szőke fiatalember. Bemutatásánál lényeges: nőlen. Gépkocsivezető Berettyóújfaluban a tejpári szállításon. Kiváló társadalmi munkás, kiemelkedő tevékenységet végez a járás KISZ-életében, s az ifjúság nevelésében végzett munka volt az egyik szempont, amely alapján felfigyelték személyére. Az újságírónak is így lett riportalánya.

Kezdjük a KISZ-nél — mondom, amikor a Tejpári Szállítási Vállalat kirendeltségének egyik irodahelyiségében helyet foglalunk.

Tanyasi gyerek voltam, egy esztendővel később kezdtem az iskolát, mint a hozzám hasonló korú srácok. Minden évben én voltam a legidősebb. Már nyolcadikos koromban beléptem a DISZ-be. 1957-ben Berettyószentmártonban alapítottam a KISZ-szervezetnek. Megalakulás után a helyi termelő-

szövetkezet patronálta az ifjúkommunistákat. Bár én az állami gazdaságban dolgoztam, a térsz és isze alatt működő alapszervezet KISZ-titkára lettem. A tejpárhoz 1960-ban kerültem, tejpári szakmunkás lettem. Hamarosan felfigyeltek rám új „hazámban”, Berettyóújfaluban is, s a fiatalok a berettyóújfalui község KISZ-titkárává választottak. 1963-ban felvettek a munkásörsebe. A következő nevezetes dátum az 1966-os esztendő; Budapestre kerültem a KISZ öthónapos központi iskolájára. Itt ismerkedtem meg igazán a mozgalom lényegével, a fiatalok lelkiállásával, tanultam meg banni a KISZ-korosztályúakkal, s ismertem meg azokat a feladatokat, amelyeket fiataljainknak, nekünk magunknak kell végrehajtanunk, hogy boldoguljunk, tudásunk, életkörülményekben gazdagodjunk. Nem sokkal a KISZ-iskola után jelentkeztem a pártba. Úgy látszik, a korábban végzett munkám alapja lehetett a bizalomnak: felvettek. Akkor jegyeztem el a sorsomat végleg a tejpári szakmával is. Lettem a hivatásos sofőrvezető, a szállításhoz kerültem. Jelenleg a Tejpári Szállítási Vállalat berettyóújfalui kirendeltségének alapszervezeti párttitkára vagyok.

Vegyük tehát sorra a társadalmi funkciókat — szakítom félbe, elnézését kérve.

Tagja vagyok a járási KISZ-vezérelnökségnek, tagja vagyok a községi pártbizottságnak, munkásör és vállalati alapszervezeti párttitkár vagyok.

Szóval van bőver — jegyzem meg.

Van, s az az igazság, hogy mindez elvégzése már bizonyos

túlterheltséget jelent. Már pedig a társadalmi munka nagy mennyisége a végzett társadalmi munka minőségét rontja. Mit értek ezen? Az ember egy-egy témában nem tud kellőképpen elmélyülni, egy-egy problémával kimerítően foglalkozni, egy-egy munkafeladatot hiányosságok nélkül elvégezni.

— A jövő?

Nagyon szeretem a KISZ-t, mégis úgy tervezem, hogy „megvállalok” a funkcióktól. Még a kongresszusig elvégzem a vállaltakat, aztán szeretném átadni a helyemet a fiataloknak, a tölem fiatalabbaknak.

Végül a magánéletéről kérdezem Lencsés Imrét.

Egyedül élek édesanyámmal, akiről jóvedelme híján nekem kötelességem gondoskodni. Egyik legfontosabb feladatom is, hogy ő ne szenvedjen hiányt sem anyagiakban, sem szeretetben. Talán ezért is nem nősültem meg eddig; nem akarom, hogy amíg anyám él, egy pillanatra is azt érezze, hogy szeretetből, gondoskodásból maradtam meg annyit... De ne haragudjon, mennem kell. A szállítás időre megy. S eddig még nem fordult elő, hogy bármi más elfoglaltságom a hivatásos, kenyéradó munkám rovására történjen.

Visszakísérem a tejpárhoz. Kezet szorítunk, aztán Lencsés Imre nagy léptekkel indul a tisztára mosott kék-fehér színű Csepel-Diesel felé. Nemsokára felbőg a motor, s az autó eltűnik a sorompót követő lejtő mögött.

Román Dénes

Olivecrona professor magyar betege

Moger Jenő nyolcéves magyar kistű 1971 februárjában édesanyja társaságában Stockholmba érkezett, hogy súlyos agydaganatát, amelynek következtében fél szemére megvakult, a Karolinska kórházban Herbert Olivecrona professzorral, a világhírű agysebészlel megoperáltassa. A tervezett műtét helyett — amely csak 50 százalékos sikerrel kecsegtetett — agycsapolást végeztek a kistűn, s így módon tö centiliter váladékot sikerült eltávolítani a daganatból. Ezt a beavatkozást Olivecrona kollégája, Lars Leksell professzor végezte el február 25-én, s a későbbiek folyamán sugárkezeléssel, majd a daganatba helyezett radioizotóp segítségével harcol a beteg kistű életéért.

A képen: a kis Moger Jenő az agycsapolás után a kórházban. (Fotó: MTI Külföldi Képszolgálat—KS)

IGOR JAROSZLAVCEV:

Cigaretaszünet

Az igazgató lenyomta a gombot. Bejött a titkárnő.
— Szolovjevet küldje be hozzám!
— Igenis, Arkagyij Matvejevics.
A titkárnő vette a házi telefonkönyvet, és már tárcsázta is a 149-est.
— Szolovjev elvtárs jöjjön az igazgató elvtársához!
— Szobán kívül tartózkodik — válaszolt egy női hang.
A titkárnő visszament, és jelentette az igazgatónak:
— Szolovjev szobán kívül tartózkodik, Arkagyij Matvejevics.
— Ha visszamegy, azonnal jöjjön be hozzám!
— Igenis, Arkagyij Matvejevics.
A titkárnő újból hívta a 149-est:
— Ha Szolovjev visszamegy a szobájába, azonnal küldje be az igazgatóhoz!
— Jó — felelte a női hang.
Eltelt egy hét, de Szolovjev nem jelentkezett. Kedden reggel az igazgató ismét lenyomta a gombot. Bejött a titkárnő.
— Szolovjevet küldje hozzám!
— Igenis, Arkagyij Matvejevics!
A titkárnő a házi telefonkönyvből kikereszte Szolovjev számát, a 149-est, és tárcsázta.
— Szolovjev azonnal az igazgatóhoz!
— Nem tartózkodik a szobában — felelte a női hang.
— Nem tartózkodik bent a szobájá-

ban, Arkagyij Matvejevics.
— Mikor ment ki onnan?
— Azonnal megtudom, igazgató elvtárs!
A titkárnő hívta újból a 149-est:
— Mikor ment ki a szobából Szolovjev?
— Szolovjev a múlt év június tizenötödikén, kedden ment ki a szobából. A titkárnő pontosan jelentette:
— Szolovjev a múlt év június tizenötödikén, kedden ment ki a szobájából.
— Tudja meg, hogy hová távozott!
— Igenis, Arkagyij Matvejevics.
A titkárnő újból tárcsázott a 149-esre:
— Hová távozott a szobából Szolovjev?
— Szolovjev kiment rágyújtani — felelte a női hang.
— Szolovjev kiment rágyújtani — közölte a titkárnő az igazgatóval.
Az igazgató felcselezte a tekintetét, megkeményítette az ajkait, és mondta:
— Azóta nyolc hónap telt el.
— És kilenc nap — egészítette ki a titkárnő.
— Kerítsék elő Szolovjevet!
— Igenis, Arkagyij Matvejevics — felelte a titkárnő, és elindult osztályról osztályra.
Az egyik szobában rá is akadt Szolovjevre, aki újságot olvasott.

— Önt látni akarja az igazgató!
— Megyek — felelte Szolovjev, és összehajította az újságot.
— Ön a Szolovjev? — kérdezte az igazgató.
— Igen. Én vagyok — felelte Szolovjev.
— Ön a múlt év június tizenötödikén kiment a szobájából, hogy elszívjon egy cigarettát?
— Igen, valahogy úgy tűnik, hogy akkor lehetett — felelte Szolovjev.
— Ez nyolc hónap és kilenc nap...
— Tíz — javította ki a számot a titkárnő.
— Tehát nyolc hónap és tíz nap óta üldögel ön egy másik osztályon?
— Akkor én valószínű eltesztettem az irodám aajtát — feltételezte Szolovjev.
— Világos. És most miért is van itt nálam?
— Ön hivatott.
— Mikor?
— Most.
— Önt én tegnap hívtam — mondta szigorúan az igazgató — mára nekem más van beütemezve — s lapozni kezdett naptárjában. — Szkorcov, Igen, küldje be hozzám Szkorcovot! — kérte az igazgató a titkárnőt.
— Igenis, Arkagyij Matvejevics.
A titkárnő lapozgat a házi telefonkönyvben, és tárcsázta a 278-as számot:
— Szkorcov elvtárs fáradjon be az igazgatóhoz!
— Kiment rágyújtani — felelte egy álmos férfihang.

Fordította:
Sigér Imre

A nagycserei ifjúsági klub kiváló akar lenni

A nagycserei szakszövetkezet kis irójában lányok gyülekeznek. Beszélgetnek, nevetgélnek.

— A fiúk azt üzenik, hogy még várjunk! — fut be egy kislány az udvar felől. Nagy kuncogás. Lajter Irén, a klubvezető mondja: naponként rendeznek a fiúk a klubban a lányok számára.

Meglepetés lesz a műsor, a virág, a vendéglátás. — Amikor a szövetkezet irójából a tágas tsz-udvaron át a lányok vidám csapata vonul az ifjúsági klub épülete felé, a fiúk ünneplő, fekete ruhás csoportja várja a lányokat a klub ajtajában. Az épület kívül-belül fehérre meszelt, tiszta és rendez. Maga a klubhelyiség nem több, kb. 4x6 méter. Modern, csinos, derűs bútorok — dohányzóasztalok, párnázott székek a falak mentén. A lemezjátszó tánczene. Az olajkályha kellemes meleget ad. A lányok helyet foglalnak. Az asztalokon sütemény, üdítő.

Aztán az egyik fiú — ipari tanuló — nönapi köszöntőt mond. Majd a fiúk válogatta program szerint a nagycserei fehér falak között egyszerűen megcsóvál Gábor Miklós — lemezről. Juhász Gyula három versét halljuk: Milyen volt székesége... Anna örök, Szereltem. A nőnap köszöntős most, kicsit elfogódottan, Vörösmarty Mihály: A mercengőhöz c. versét mondja el. Aztán egy másik fiú harmonikán játszik, majd lemezről dicsőszorgona bűg fel, és ezalatt a fiúk átadják a virágokat a lányoknak. Kínálás, öröm, tánc, Vannak vagy harmincan.

A klubvezető — tavaly érettségizett Debrecenben, jelenleg tanácsos dolgozó — nagy lelkesedéssel, szeretettel beszél a közösségről. Édesapja, a szakszövetkezet elnöke átadta ezt a helyiséget a nagycserei ifjúságnak: érezték magukat jól, művelődjenek, szórakozzanak. Tavaly decemberben nyílt meg ünnepélyesen 34-es taglétszámmal a klub. Egy-egy vasárnapi programja vagy táncos mulatsága még Vámospercsről, Nyírmártonfalváról, Sámsonról, Debrecenből is vonzza a fiatalokat. A zöme szakmunkás. Sok köztük az érettségizett. A klub programja tudomásul veszi a differenciált igényeket. Lajter Irénke büszkén mutatja a néptánc csoport ruháit. Az anyagot megvásárolták, a lányok szabták-varrták. Ebben a munkában a klubvezető egyik fő segítőtje az édesanyja volt.

Beneveztek a Kiváló Ifjúsági Klub pályázatára — gazdag programmal. Terveznek kirándulásokat, művészeti ismereteket szolgáló foglalkozásokat, társadalom- és természetudományi tájékoztatást, vitát, előadást.

Alig három hónapja, hogy munkálkodik ez a kis közösség, a klubnapló lapjain máris fényképek, bejegyzések igazolják: jó szándékkal, akarattal tanvílilágban is lehet, szükséges, kell színes, vonzó, kulturált ifjúsági életet teremteni.

Thuróczy György

A Maros völgye képeskönyv és a romániai Meridiane kiadványok

Nagyvárad egyik könyvesboltjában hirtelen megakadt a szemem egy színes könyvfedelen. Nicsak, egy Loire-völgyi francia kastély! De nem, nézzük csak meg közelebbről: hiszen ez Marosvécs, az ősi Kemény-várkastély! Valóban, a cím: A Maros völgye, illetve „volgye” (bántó az ékezethiba a címlapon).

I. Deleanu írta a kötet szövegét, a fényképeket pedig Marx J. és Haragos Z. készítette, s a bukaresti Meridiane Könyvkiadó jelentette meg.

„A Maros völgye” voltaképpen képes album, néhány oldalas szöveg ismerteti előszóban a vízparti tájat, városokat, falvakat, műemlékeket, az egyes helységekhez fűződő történelmi eseményeket.

A lakonikus rövidségű és példásan tömör bevezetésnek van sajnos néhány olyan furcsasága, amit nem hallgathatunk el. Így például a marosvécsi várkastély igazi nevezetessége semmiképpen sem az, hogy a XVI. század végén Vitéz Mihály (Miahi Viteazu) fejedelem egyik kapitányáé volt egészen rövid ideig. Marosvásárhellyel kapcsolatban II. Rákóczi Ferencet egyszerűen „a kurucok vezéré”-nek írják, pedig köztudomású, hogy nem egyszerűen „vezér” volt, hanem Magyarország és Erdély választott fejedelme.

Meglepő, hogy Deleanu Nagyenyednél sem az ősi kollégiumot, sem annak híres könyvtárát nem említi.

Vajdahunyad leírásánál elhagyhatók lettek volna olyan, a vár történetét szempontjából különösebben nem nagyobb jelentőséggel bíró események, mint például az, hogy

Bem csapatai elfoglalták, és egy ágyúgolyótól megsérült.

Araddal kapcsolatban Vitéz Mihály említése mellett legalább néhány szót érdemelt volna az aradi tizenhárom vértanú, akik nemcsak a magyarságnak, hanem a szabadság nemzetközi ügyének is hősei.

Végezetül a nagyszentmiklósi világhírű aranykincsről sem olvashatunk egyetlen sort sem.

Általánosságban jellemző a kötetre, hogy a műzeumok ismertetésénél csak a római és dák anyagot hangsúlyozza, mintha más korokban sosem éltek volna e tájon... De mindezekért a hiányosságokért kárpótolt a gazdag fényképanyag, amely valóban művészi felvételekből áll. A múlt (templomok, várak, várrmok, kastélyok, régi házak, hangulatos utcák) mellett néhány kép a mai átalakulást, a fejlődő ipart, a magasba törő toronyházakat is bemutatja. Különösen hangulatosak a Maros menti festői tájról készült fotók.

Sajnálatos, hogy ez a kötet — és általában a Meridiane Kiadó kiadványai — a román-magyar közös könyvkiadási megállapodás keretében nem kerülnek bele, és így nem árusítják nálunk a könyvesboltok.

Igy áll elő az a paradox helyzet, hogy míg a magyar turisták és általában a szép tájak iránt érdeklődők könnyen hozzájuthatnak hazánktól távolos vidékekhez, országokat bemutató könyvekhez (amelyek nálunk jelennek meg), addig egy barátai szomszédos szocialista ország szépségeiről, fejlődéséről alig tudhatunk meg valamit. Pedig a romániai Meridiane Kiadó magas szín-

vonalon, román, magyar, német és francia nyelven százával jelentetett meg szebbnél szebb könyveket az utóbbi években, amint a kiadó 1960—1968 között megjelent kiadványairól készült négy nyelvű (román, francia, orosz, német) katalógusa is bizonyít.

A Meridiane profiljába tartozó műveket nálunk több kiadó — Panoráma, a Medicina, a Gondolat, a Corvina stb. — jelenteti meg. Művészet, néprajz, építészettörténet, film, fotó, turisztika, városismertetések, turistakalauzok, képeskönyvek — nagyjából így körvonalazható a Meridiane profilja.

Szebbnél szebb kiadványok kaphatók például a moldvai kolostorokról, a vajdahunyadi, dévai stb. várakról, templomokról, a városokról (Nagyvárad, Kolozsvár, Marosvásárhely, Brassó, Szeben, Bukarest stb.).

A Meridiane „Románia városai és tájai” sorozatában jelent meg „A Maros völgye” képeskönyv, olyan kiadványok mellett, mint a „Várak Mangaliától”, a „Dobrudzsza”, a „Prahova vidéke”, a „Románia hegyein keresztül”. Sajnos utóbbiak — tudomásunk szerint — csak román nyelven hozzáférhetők.

Ha ezek a könyvek nálunk nem kaphatók is, egyre többen vannak, akik ellátogatnak hosszabb-rövidebb időre Romániába, s ott igen olcsón (8—15—20 lej) megvásárolhatják őket. Még a román nyelvű képes albumokat is érdemes akár a nyelvet nem tudóknak is megvásárolni, mert a szép képek kárpótolnak a szöveg nem értésért. Egyébként is a néhány legszükségesebb

szó lefordításához elégséges egy egyszerű útitisztató is. Reméljük azonban, hogy nálunk is — belátható időn belül — magyar nyelven a fentiekben említett kiadványok és mások is kaphatók lesznek a könyvesboltokban.

Csorba Csaba

muzeológus

Debrecen, Déri Múzeum

A MAROS VÖLGYE

TÉVÉJEGYZET

Menjünk a szigetre!

A kívánságműsorok korát éljük. Valaki hallani akarja Hamlet monológját Sir Laurence Olivier előadásában, felhívja hát az ismert telefonszámot, és máris teljesül kívánsága. Potom egy forintért. Más valaki az Omega együttesért epekedik, levelet ír hát a szerkesztőnek, és máris hallhatja kedvenceit. Potom egy forintért.

A rádió népszerű adását megirgelve a televízió is megkezdte „Szív küldi” műsorát. Ez a „Szív küldi” — kísérleti jellegének megfelelően — még eléggé szerény lehetőségekkel dolgozik: mindössze négy ember kívánságát tudja teljesíteni adásonként. Hogy ez ne tünjék fel, s hogy kiteljék a műsoridő, keretjüket is csináltak. Ebben azt juttassák, hogy a négy szerencsés, akinek kívánságát teljesítik, egy lakatlan szigetre kerül. Mi tagadás: nem tudok mit kezdeni ezzel a szigettel. Még akkor sem, ha — mint a rádióújságban olvassom — „ártatlan játékról van szó”. Lehet, hogy az alkalmi „szigetlakóknak” ez valóban ártatlan volt, a tévézők millióinak azonban — úgy vélem — bizonyos ártalmakat okozott. Az unalom, a családás, a hiányérzet ártalmait. Mindamelllett szívesen elmennek egy ilyen „szív küldi” szigetre, ahol kívánságomat pillanatok alatt teljesítik. Mit kívánnék?

Izgalmas, fordultatos „Bors” kalandfilmet, egy fokkal jobbat, mint a legutóbbi volt. Egy fokot mondok, ami azt jelenti, hogy ez a Bors még így is kiemelkedik a szokványos produkciók szürke átlagából. De ha már lehet kívánni, miért ne kérjek jobbat? Olyan filmet, amelyben kevesebb a kiszámítható lépés, és több az életet idéző figura. De ezzel már túl is léptem a kalandfilmeket, amelyek sorában a Bors igen előkelő helyet foglal el. (S reméljük, a folytatások után is megőrzi ezt.)

Aztán kívánnék ezen a lakatlan szigeten egy friss színházi magazint. Nem albumot, mert az albumokban ósdi dolgok vannak, és ezek nem érdekelnek. Márpedig a szinte naponta újat hozó színházi műfajban már a múlt heti bemutató is régiségnek számít. Hát még a múlt hónap!

Kívánnék továbbá több egyenes közvetítést, mert az a televízió legnagyobb varázsa, hogy akkor látom az eseményt, mikor történik, nem pedig másfél évvel, hónappal vagy órával azután... A közvetítésekkel kívánnék hibátlan magyarsággal beszélő riportereket a riporterekhez...

Nóde alaposan meglódlott a fantáziám. Hiszen senki sem hív lakatlan szigetre, nemhogy azt kérdezze, mit akarok nézni. Azt látom, amit mutatnak. Potom ötven forintért havonta.

Kóhalmi Ferenc

ARÁDIO MELLETT

(Kicsoda? Micsoda?) A „kabaré-folyóirat” különben is népszerű műsor, a márciusi szám megjelenését, illetve megismétlését azonban különösen izgatottan várják a hallgató-nézők. Hiszen nem kevesebbről volt szó, mint arról, hogy a rádiók felveszik-e Bódis Szilvia kesztyűjét, s kiállnak-e a tévések barmkochbaválogatottja ellen? Nos, most már megnyugodva mondhatjuk: nehéz dolguk lesz a kihívóknak. Am Sós András és Ósz Ferenc még inkább megnehezítette volna a tévések dolgát, ha elkerültek a rádiók jellegzetes foglalkozási betegségeit, az elnyújtottságot. Vidám faggatósdíjuk ugyanis túlságosan hosszadalmasra sikeredett, így aztán egy-egy bemonadás hallatán ugyan feltartóztatatlannul robbant ki belőlünk a nevetés, de a részletek valahogy nem álltak össze igazán szellemes egészé. Nem csoda, hogy miközben ezen töprengtem — talán töprengtünk —, alig vettük észre, hogy a kihívásra adott nevetető válasz körítéseként tollhegyre, pontosabban: mikrofonvégre kerültek a lakáskérdés humorosan megközelített, de annál elszomorítóbb fonák-ságai is.

(Becsületes küzdelemben...)

Gondolom, nem kétséges, hogy melyik csapatnak szurkoltam vasárnap este, mint ahogy az sem lehet kétséges, hogy a debreceni Kossuth Gimnázium zeneőrét válogatottja egy percig sem veszélyeztette a nagyszerűen felkészült (felkészített) fővárosi gimnazisták továbbjutását. Megyénk középiskolás társadalmának képviselői hiába bújták volna a könyveket, partitúrákat? Nem hiszem. Hiszen az a legkevesebb, hogy a felkészülés során határozott zenei szemléletre tettek szert. Ennél jóval többet jelent, hogy országnyi nyilvánosságú sikereik — nyomaan sok sikertelenségük — nyomán sok hallgató kapott kedvet arra, hogy közelebbről is megismerkedjen a komolyzenével és a komoly tizenévesekkel.

Persze azért nem hagy nyugton az, ami nem először derült ki a Bartók műveltségi verseny legutóbbi adásában. Nem szabad elvitatni, hogy a versenyzők rengeteget olvastak, készültek. De mintha a villám-válaszokra kényszerítő villámkérdések egy kicsit iskolás leffelmondásra ösztönözték volna őket. Ez különösen akkor tűnt fel, amikor „szorgalmi feladatként” egy-egy szárnyaló leányhang énekelt népdalfeldol-

gozásokat, a hallgató nagyobb gyönyörűségére.

(A *fitérem*.) Pénteken kezdetét vette az NDK-beli hangjátékok szereplése. Mindjárt az első bemutatón — Rolf Schneider dokumentumjátéka *Thomas és Heinrich Mann* kapcsolatáról — alkalmasnak bizonyult kíváncsiságunk kielégítésére: a német rádiósok képesek-e újjal, szokatlanul traktálni a magyar rádióhallgatókat.

A két világhírű író már fiatalágában sem a szó szokványos értelmében vett testvérpárt alkot. Közzeledő-távolodó, folytonosan változó kapcsolatuk baráti, s bár különbözőképpen építik életműveket, fél szemmel mindig egymást figyelik. A német irodalomban otthonosabb hallgatót éppen az lepte meg, hogy Rolf Schneidernek sikerült kihámozni az eredeti dokumentumokból azokat a közös élményeket, amelyeket a Mann fiérek másként közelítettek meg, vagyis sikerült bemutatnia az azonoságok mellett a különbözőségeket is. Az összeállítást ráadásul még rokonszenvesebbé tette az, hogy a két nagy író műveit kevésbé ismerő hallgatóknak is adott elgondolkodni- és elraktározni-ért, hiszen az érdeklődő bensőséges fültanúként követhette a harcos humanista (német) értelmiségi fejlődéstörténetét.

Zöldi László

Kulturális fórum mindenütt

Herczegh Zsolt azon színészek közé tartozik, akik vállallják a könnyű műfajt minden megjelenési formájában. Annak idején a Dongó Színpad új életre kelésében is részt vállalt.

— Ott követtük el a hibát, hogy a 15 évvel ezelőtti Dongót akartuk feléleszteni. Ez pedig nem ment az egykori tagok nélkül. Arról nem is beszélve, hogy azóta megváltoztak az igények, a társadalmi körülmények és ebből következően a közéleti problémák.

— Vonzódik-e a prózai szerepekhez?

— Feltétlenül, hiszen ez a színészi fejlődéshez elengedhetetlen. Még akkor is, ha ezek kezdetben kisebb szerepek. Nem kétséges, hogy a színész társadalmi szerepét elsősorban a színházban töltheti be, de ezenkívül — profánul fejezem ki magam — mindenütt, ahol közönség van. Még egy baráti összejövetelen is. Mindent kulturális fórumnak tekintek, ahol az előadó és a közönség találkozik. A film, a rádió, a televízió szerepéről nem is beszéllek.

— Ezért vállal fellépéseket a grillben?

— A színház és a grill kitűnően megférnek egymás mellett, mert semmi közük sincs egymáshoz. Mivel a színházban is a könnyű műfaj területén dolgozom, közel áll hozzám a bárműfaj. Összintén megmondom, szeretem. Nem mindegy, hogy milyen eszközökkel terem az ember hangulatot. A bárban sokféle hallgatóság gyűlik össze esténként. Ezek az emberek elsősorban szórakozni kívánnak, de ma már szívesen hallgatnak politikai paródiákat is. A műsorok összeállításához az Aranybika vezetői minden segítséget megadnak, és döntő a művészeti vezető szerepe is.

— Mit szeretne a színházban játszani?

— Szeretnék egy jó komikus szerepet eljátszani egy jó darabban.

— És ezenkívül?

— Egy újabb jó darabban egy újabb komikus szerepet.

M. V.

Herczegh Zsolt a Mesés parti táncos komikus szerepében

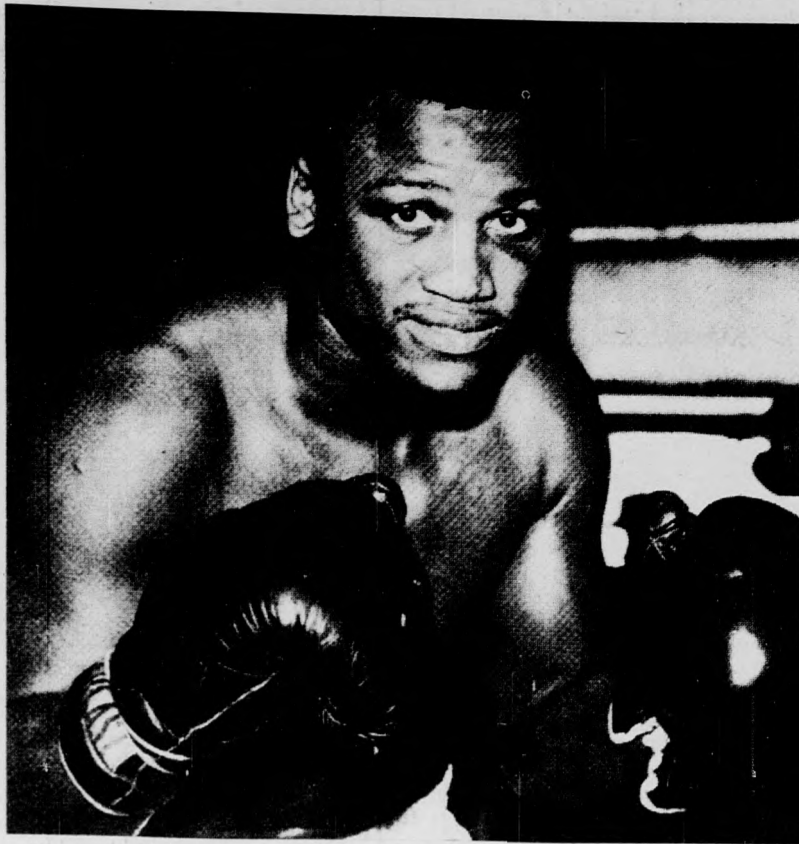

Az a beszélgetés, melynek alapján a jelen sorokat rogom egymás alá, nem azzal a céllal történt, hogy írás szülessen belőle. Ahogy azonban gondolatban többször visszaidéztem, úgy érzem, érdemes néhány sorban összefoglalni, mert kulturális életünk egyik problematikus területét érinti. A könnyű műfajról van szó.

A beszélgetést Herczegh Zsoltal, a Csokonai Színház közismert táncos komikusával folytattam, akit főként zenés vígjátékok szerepeiben ismert meg a közönség. Amíg azonban más színházaknál dolgozott, operettekben is szerepelt. Az operett és a zenés vígjáték közötti különbséget a színész szempontjából így fogalmazta meg:

— Az operett játéktípusát nagy színészek alakították ki már régen, ezért nehéz operettet új stílusban játszani. Talán egy kivétel van, a Denevér. A zenés vígjáték tulajdonképpen próza, zenei betétszámokkal. A betétszámok lelkiállapotot fejeznek ki bizonyos pillanatokban. Nagyon szeretem ezt a műfajt, mert színészi alkotom a bohózat és a komikus figurák eljátszására tesz alkalmassá. És mert ezek a szerepek végül is karakter szerepek.

Joe Frazier győzött

Frazier és a „gyorstüzelő” kesztyű

A New York-i Madison Square Gardenban magyar idő szerint kedden hajnalban került sor az évszázad öklívív-mérkőzésére két korábbi olimpiai bajnok, Joe Frazier és Cassius Clay között.

A nehézsúlyú világbajnoki címre pályázó két keményvölgyű versenyző csatáját az egész világon óriási érdeklődés előzte meg. Zsúfolt volt a hatalmas aréna. Minden hely foglalt volt a sok színházteremben, moziban, ahova közvetítették a világbajnoki döntőt. A televíziókészülékek előtt mintegy háromszázmillió ember figyelte Frazier és Clay harcát.

Óriási ceremónia mellett zajlott le minden. A mérlegelésre valóságos hadsereg kísérelte a versenyzőket. Előbb Frazier állt a mérlegre, 93,20 kg volt, Clay csak jóval később követte, 96,10 kiló volt a súlya.

Amikor beléptek a szorítóba, tombolt a nézősereg. Először Clay üdvözölte a közönséget. Mosolygott, kedvesen integetett, viselkedéséből látszott, egy cseppet sem ideges, mint ha gyerekcsúrra ment volna. Integzésére fergeteges Ali! Ali! harsogott a csarnokban. Nem sokkal később, a szorítóba lépő Frazier-t a Joe!, Joe!, Joe! kiáltásokkal buzdították. Frazier sem látszott idegesnek.

Fülsüketítő tombolás közepette, Arthur Mercante vezető bíró jelére (pontozók: Artie Ardale és Bill Rech) kezdődött meg a nagy viadal.

Az első percek azt mutatták, Clay bizakodása nem volt alaplatlan. Látványos stílusában táncoltatta körül ellenfelét, akinek levegőt is megkavaró hatalmas ütése nem talált célba. Clay előnyét hozta az első menet. A másodiktól Frazier jeleskedett. Valóságilag lepergett róla Clay ütése, ugyanakkor Frazier már többször talált. Látszott, hogy fizikailag jobb állapotban van. A harmadik menet már teljesen az övé volt. Clay a negyedikben erősen fáradni látszott, Frazier üzte, de nem tudta megingatni. Az ötödikben Clay újra megindult, mintha kicserepült volna. A hatodik és a hetedik menet kiegyenlített küzdelemmel telt el. A nyolcadikban Clay a sarokba szorította Frazier-t, a nézők helyükről felállva tomboltak. A kilencedikben Frazier szurkolói nem tudták ülni maradni, most Clay került nehéz helyzetbe.

A tizediket megállás nélkül végigütközött.

A következőkben már mindkét öklívívön erősen látszott a fáradtság, különösen Clay-n. Ekkor kezdett beigazolódni, hogy Frazier jövődőlése jartak közelebb az igazsághoz. Frazier még tudott újítani, Clay azonban már nem. A legyőzhetetlenebb hitt Clay időnként szánalmas látványt nyújtott, kapta a nagy ütéseket, a tizenegyedik és a tizenötödik menetben a padlóra rogyott. Nagy Frazier-főlényt hozott a tizenegyedik menet, utána csak az ügyeletes orvos külön engedélyével folytathatta Clay a küzdelmet. Amikor az orvos vizsgálta, a versenyző hevesen tiltakozott: nincs semmi baj, szó sem lehet arról, hogy feladja.

Amikor megszólalt a tizenötödik menet csata végét jelző gong, Frazier-t ünnepelte a publikum.

Joe Frazier pontozásos győzelmét hirdették ki, miután Arthur Mercante vezető bíró nyolc menetben Frazier-t, hat menetben Clay-t látta jobbnak, egy menetben egyenlők voltak. Artie Ardale pontozónál 9:6, Bill Rech pontozónál pedig 11:4 a nyert menetek aránya Frazier javára.

A küzdelem után csak Frazier állt az újságírók rendelkezésére. Clay helyett edzője, Brown nyilatkozott.

Clay nagyon kimerült, előbb inkább orvosra, nem újságíróra van szüksége — mondotta.

Az orvosok meg is jelentek Clay öltözőjében, és rövidesen kórházba is szállították. Hivatalos véleményt még nem mondtak, de jelezték, állkapocstörés is fennállhat.

Frazier felé záporoztak a kérdések: Mi a véleménye Clayról?

— Clay kiváló öklívív, két-ségtelen, eddigi legnagyobb ellenfelem volt. Kár, hogy olyan nagyokat mond. Most ráfizett nagyszájúságára, talán okul élete első, de nagy vereségből.

Az öklívívvilág szakértői közvetlenül a mérkőzés után adott nyilatkozataikban egyöntetűen elismerték: az összehasonlíthatatlanul jobb fizikai állapot döntött Frazier javára. Clay-n nagyon meglátszott a hosszú kihagyás. Többen azt is jövendölték, hogy a büszke Clay a vereség után talán vizsgálja is vonul a versenyzéstől.

A világbajnok Joe Frazier január 12-én töltötte be 27. életévét. Hat fiú- és három lánytestvére volt. Gyermekéveit egy farmon töltötte, ahol bőven volt alkalma rendkívüli fizikumának fejlesztésére. Tíz osztály elvégzése után egy elektroműszerésznél dolgozott, később Philadelphiába költözött, gyermekkori szerelme, Florence után, és feleségül is vette.

Philadelphiában egy vágóhídon dolgozott mint mészáros. Az öklívívással úgy került kapcsolatba, hogy hízi kezdett, testsúlya már 120 kilogramm körül volt, és tornaterembe járt, felesleges kilóitól való megszabadulás végett. Itt feltűnt egy jószemű edzőnek, aki taníttatni kezdte. Később néhány menetre szorítóba is küldte. Hat hónap múlva vett részt élete első versenyén. Negyven amatőr párbajból csupán kettőt veszített. A tokiói olimpiára való kiküldetésért válogatón öklívívűt a nálánál ötven kilóval nehezebb Buster Mathisszal. Kikapott. Ennek ellenére meghívták edzőtáborba, ahol ismételt Mathis győzött. Mégis Frazier került ki Tokióba, ugyanis közben Mathis megsérült. Frazier Tokióban törött kézzel pontozásos győzelmet aratott a döntőben, és olimpiai aranyérmet nyert.

Mint annyian mások, Frazier is átlépett a hivatásosok táborába. Első profimérkőzésén, 1965. augusztus 16-án az első menetben kiütéssel győzött Woody Goss ellen. Azóta veretlen. Volt edzőjének, Yancy Durhamnak a nyilatkozata: „Frazier minden reggel munkába indulás előtt végezte futóedzéseit. Ha sokáig kellett dolgoznia, este 8 óra után ment a tornaterembe, de nem hiányzott egyszerű sem.”

A Frazier család boldogságát nemrég növelte, hogy megérkezett az ötödik gyermek, Natasha. Ma, a Clay feletti győzelem után igazán nagy az öröm a családi fészekben.

A Frazier család

LENDVAI RUDOLF

MAV-nyugdíjas

74. évében, hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1. hó 12-én, pénteken délután 1 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozójából, a Róm. kat. egyház szertartása szerint.

A gyászoló család
Lakás: Kossuth u. 11.

Éziton mondunk hálás szívvel köszönetet minden kedves rokonunknak, jó barátoknak, a megyei tanács dolgozóinak, a MAV Debrecen Állomás dolgozóinak, a jó ismerősöknek, akik felejtethetetlen halottunk.

SZONDI FERENC

temetésén részt vettek, sirjára virágot, koszorút helyeztek, és mélyszégyen gyászunkban fájdalomkat enyhíteni igyekeztek.

Bánatos szülei és testvérei
Lakás: Kossuth u. 3.

Ma: DEAC-DVSC, MGM Vasas-D. Bocskai az MNK-ért

A labdarúgó Magyar Népköztársasági Kupa hajdú-bihari selejtezői során ma délután újabb két mérkőzést rendeznek. Az egyetemi sporttelepén bonyolítják le a DEAC-DVSC találkozót (érdekes, hogy éppen ma egy hete e két csapat

barátságos mérkőzést játszott egymással, amelyen a DVSC 3:1-re nyert), míg az MGM nagyerdei pályáján az MGM

Vasas-D. Honvéd Bocskai találkozó rendezik. Mindkét pályán 3 órakor kezdik a mérkőzést. A DVSC csak győzelme esetén juthat tovább, a D. Bocskainak az eldöntetlen is elegendő lenne a továbbjutáshoz.

Sok fiatal — kevés felnőtt az idénynyitó mezői futóversenyen

A Debreceni Építők és a Debreceni Sportiskola idénynyitó mezői futóversenyt hirdetett vasárnap délután. A Nagyerdő vidámpark mögötti részében csipős szél és hó várta a gyülekezőket — ilyen időjárásban valóban próbára teszi a versenyzőket. Szép számmal voltak serdülő és ifjúsági korú fiatalok, akik nem ijedtek meg a zord időjárástól, viszont a felnőtt szakmokban alig akadt egy-két jelentkező. Összesen 137 résztvevője volt az idénynyitó versenynek, amely nagyszámú lehetőségeket nyújtott az e hét végén megrendezésre kerülő városbajnokságra való felkészülésre, erőfelmérésre. A legjobb eredményt a junior férfi 5000 méteren érték el, amelyben Mester János győzött, ugyancsak figyelemre méltó teljesítményt nyújtott a felnőtt férfi 10 000 méteren Orosházi Csaba.

Eredmények.

500 m.
1959-60 évbeliek (táv kb. 300 m, 8 résztvevő): 1. Zaveczi (D. Sportiskola) 6:15, 2. Hangrád (D. Sportiskola) 6:24, 3. Szabó (D. Sportiskola) 6:25.

1000 m.
1957-58 évbeliek (500 m, 13 fő): 1. Jóvér (D. Építők) 1:43,6, 2. Györi (D. Sportiskola) 1:49,6, 3. Mészáros (D. Sportiskola) 1:50,4.

1500 m.
1956 évbeliek (1000 m, 12 fő): 1. Havas (D. Építők) 3:18, 2. Orosz (D. Építők) 3:19,9, 3. Nagy (D. Építők) 4 p.

1959-60 évbeliek (1300 m, 11 fő):
1. Oláh (D. Építők) 5:07,2, 2. Prókai (D. Sportiskola) 5:13,6, 3. Konyári (D. Sportiskola) 5:15,2.

1953-54 évbeliek (1500 m, 9 résztvevő): 1. Lípcei (D. Építők) 5:44,2, 2. Kozma (D. Építők) 5:58,2, 3. Korbeák (D. Építők) 6:03.

Felnőttek (1800 m, 1 résztvevő): 1. Lázár (D. Építők) 6:45.

Férfiak.
1959-60 évbeliek (500 m, 11 fő): 1. Arvai (D. Sportiskola) 1:42,2, 2. Siró (D. Sportiskola) 1:50, 3. Halasi (D. Sportiskola) 1:51,2.

1957-58 évbeliek (1000 m, 28 fő): 1. Juhász (D. Sportiskola) 3:24,5, 2. Szabados (D. Sportiskola) 3:26,6, 3. Nagy (D. Sportiskola) 3:34,2.

1956 évbeliek (3000 m, 11 résztvevő): 1. Kiss (D. Sportiskola) 10:59,5, 2. Nagy (D. Sportiskola) 11:01, 3. Drahos (D. Sportiskola) 12:22,8.

1955 évbeliek (4000 m, 11 fő): 1. Antal (D. Sportiskola) 15:25,6, 2. Albert (D. Építők) 15:30,2, 3. Kapitány (D. Építők) 15:31,8.

1953-54 évbeliek (5000 m, 18 résztvevő): 1. Szilágyi (D. Építők) 17:31,8, 2. Hunyadi (D. Építők) 17:39,2, 3. Keresztúri (D. Építők) 18:52.

Juniorok (5000 m, 2 résztvevő): 1. Mester (D. Építők) 16:25, 2. Sütő (D. Építők) 17:16.

Felnőttek (10 000 m, 2 résztvevő): 1. Orosházi (D. Építők) 31:47, 2. Hegedűs (D. Építők) 38:55.

Az 1955. évbéli fiúk rajtja után (Sárkány László felv.)

Sporthírek

DVSC—Duna Cipő 65:44 (28:25). Debrecenben lejátszott női NB II-es kosárlabda bajnoki mérkőzés. Ld.: Dobrosi 22, Szűcs 19. Fokozatosan lendült játékba a debreceni csapat. 6: Dobrosi, Szűcs és Szilágyiné.

Moszkvában lebonyolították a nemzetközi asztalitenisz-bajnokság csapatdöntőjét. A férfiaknál: Szovjetunió—Magyarország 5:3. Nőknél: Szovjetunió I.—Szovjetunió II. 3:1.

A megyei felnőtt és ifjúsági egyéni sakkbajnokságot Debrecenben rendezték meg. A felnőtteknél: 1. Zimányi (debreceni járás) és Varga (Püspökladány), 3. Papp (Hajdúnánás), 4. Mikó (Berettyóújfalú), 5. Vékony (Hajdúböszörmény). — Ifjúságiak: 1. Szabó (Hajdúböszörmény), 2. Pálfi (Hajdúnánás), 3. Juhász (Kaba), 4. Kovács (Hajdúszoboszló), 5. Guba Katálin (Álmosd). Zimányi és Varga ma ismét játszik, az első helyért.

Egerben körzeti seregszemlért rendeztek a serdülő és ifjúsági vívók részére. A DVSC serdülő vívóversenyzői közül törben Szőke Károly második, Kardban Vadon László második, Daku Imre negyedik, a női ifjúsági törben Pallér Anna negyedik, Kardban Horváth Zoltán nyolcadik lett. A versenyen 120 fiatal lépett pástra.

A jégkorong-világbajnokság B-csoportjában az élcsoport: 1. Lengyelország 5 pont (17:10), 2. Svájc 5 pont (11:7), 3. Norvégia 4 pont (14:8), 4. NDK 4 pont (18:14). Az A-csoport döntőjére készülő Szovjetunió második finnországi mérkőzésén 9:2-re nyert Finnország ellen. Az első találkozó 6:0 arányban győzött a szovjet válogatot.

Hajdúnánáson megalakult a Dózsa TSE, amelynek elnökevé Dagoszti Antal választották. A sportgyakorlatot, Debreceni Kodály Körú Debrecen, Vörös Hadsereg útja 26. A. (X)

Az FTC elutazott Koppenhágába a kézilabda BEK visszavágó mérkőzésre, amelyet csütörtökön rendeznek majd. A jövő héten a magyar női válogatott NSZK-beli és hollandiai, a férfi válogatott pedig a hétvégén ugyanabba a két országba utazik és több mérkőzést játszik.

A D. Építők labdarúgó-szakosztálya március 14-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az Építők sporttelepén 1955-56-57. évben született fiatalok részére toborzót tart.

MOZI

STAFÉTA. Kovács András új filmje. Szocialista brigád mozibérletek érvényesek! VIG du. 3/4, VIG de. 3/2, APOLLO de. 1/2, METEOR 3. 1/6.

AZ ÉLETHEZ TÚL SOK... Színes olasz bűnügyi film. (16) VIG du. 6. 1/3, APOLLO de. 1/10, 1/12.

AZ ELTÉLTÉK KASTÉLYA. Román kalandfilm. APOLLO du. 1/4, 3/6, 8. METEOR 1/8.

BITA, A VADNYUGAT REMÉ. Színes, zenés olasz film. VIG de. 1/10, 1/12.

SZÍNHÁZ
Ma 7-kor Tallinni balettegyüttes vendégjátéka. Csütörtökön 7-kor Adáshiba, bérletiszűnet. Pénteken 7-kor Tosca, KISZ-bérlet 1-2.

ELŐADÁSOK A HUNGARIA KAMARASZÍNHÁZBAN:
Ma 7-kor Két férfi az ágy alatt, Széptéteri bérlet 2. Pénteken 7-kor Két férfi az ágy alatt, Somlay bérlet 2.

TV SZERDA
BUDAPEST

8.05-9.30 Iskolatévé. 9.30 Műsorismertetés. 9.31 Szanoról sanzor. 9.50 Novellák képernyőn. Csehov: Családi boldogság. 10.50-11.20 Teli zsák. Övodások műsora. 13.10-14.30 Iskolatévé. 17.03 Műsorismertetés. 17.05 Hírek. 17.10 Carl Zeiss Jena—Crvna Zvezda Beograd. Labdarúgó-mérkőzés a Bajnokcsapatok Európa-kupájáért. 18.50 Karizagót nem kell elpusztítani. 19.15 Klámsz. 19.15 Esti mese. 19.25 Reklámújsor. 19.30 TV-híradó. 20.00 Bors. A Magdolnaból. 21.00 Ünnepek a nagyvilágban? Kállai István műsora. 21.30 Visszavágó mérkőzés. Szovjet rajzfilm. 21.45 TV-híradó. 2. kiadás. 21.55-23.00 Útközben. Tévéfilm.

POZSONY
16.10 Hírek. 17.15 Carl Zeiss Jena—Crvna Zvezda Beograd. 17.45 Kő-zépisiklóskák műsora. 18.15 Napjaink szemszögéből. 18.40 Esti mese. 19.00 TV-híradó. 19.25 A nap margójára. 19.35 Mi történik a nagyvilágban? 19.50 Dalok. 20.00 Cigányok. Színmű közvetítése a prágai Realista Színházból. 21.50 Autóok-motorosok. 22.10 TV-híradó.

BUKAREST
17.00 Technikai vetélkedő iskolásoknak. 17.30 A gazdaságvezetés kérdéseiről. 18.20 A legkisebbeknek. 19.00 Tony Richardson filmjének közvetítése. 21.30 Nemzetközi zenei versenyek győztesei.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA
18.00-19.00 Hajdú és Szabolcs életről — Chopin-étűdök — Kulturális ellátottság a gyárban — Tánczene.

KÖZLEMÉNYEK
A HIVATÁSOS Debreceni Kodály Körú basszus szólamába felvételt hirdet. A jelentkezésekben fel kell tüntetni az iskolai, a zenei végzettséget, életkort, esetleges énekkari gyakorlatot. Debreceni Kodály Körú Debrecen, Vörös Hadsereg útja 26. A. (X)

ÉRTESÍTÜNK A VÁROSI VIZVETÉKHÁLÓZATBA BEKAPCSOLT FOGYASZTÓINKAT hogy 1971. március 10.—április 25. között a városi vízvezeték mosatását végezzük. A mosatás este kb. 21 órától reggel 5 óráig tart.

Felhívjuk fogyasztóink figyelmét, hogy a mosatási idő alatt nyomásgazdálkodással illetve vízhiánnyal kell számolni. Ezért a közölt időszakban a víznyomástól függően üzemelő berendezéseket (bojlereket stb.) ne üzemeltessék. A mosatási idő alatt a vízvezeték víz zavartalanul, valamint a fogyasztók részéről teendő előzetes intézkedések elmulasztása s az abból származó károkért felelősséget nem vállalunk.

DEBRECENI VIZ-ES CSATORNAMŰVEK VALLALAT (X)

Veress Éva a jövő reménysége

Az atlétikai élet nagy eseményét jelenti a hét végén Szófiában megrendezésre kerülő fedettpályás atlétikai Európa-bajnokság. E nagy nemzetközi versenynek 13 magyar résztvevője lesz, köztük találjuk a debreceni Veress Évát,

a DEAC versenyzőjét, aki súlylökésben áll majd rajthoz. Az Európa-bajnokság előtt nyilatkozott Tusz Ferenc, a Magyar Atlétikai Szövetség szakfelügyelője. Elmondotta, hogy versenyzőinktől jobb eredményeket vár, mint volt 16 méter.

Bécsben, ahol csupán egy-egy ötödik és hatodik helyezés jutott számukra. Nyilatkozott a magyar versenyzőkről is. Veress Évát a jövő nagy reménységének tartja, és nem csodálkozik azon, ha Szófiában túlszárnyalná a számára bűvös

16 méter.

16 méter.

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Zárszámadó közgyűlés a derecskei Vörös Csillagban

A derecskei Művelődési Ház nagytértermében tartotta meg a Vörös Csillag Termelőszövetkezet zárszámadó közgyűlését. A tavalyi rendkívüli időjárás ezt a mezőgazdasági nagyüzemet is igen súlyosan érintette. Gesztelyi György termelőszövetkezeti elnök beszámolója abban volt sommázható, hogy a vezetőség erőfeszítései, intézkedései és a tagság munkája nem volt eredménytelen. Ezek tették lehetővé,

hogy a termelőszövetkezet az elszívott vízkárt ellensúlyozni tudta, s az ideai termelési feladatok biztos alapját is sikerült megteremteni. A tagság véleményét is kifejezte a beszámoló, amikor hangsúlyozta, hogy a múlt esztendő nem jelentett törést, csupán a fejlődés átmeneti lassulását, és a termelőszövetkezet ma már magabiztosan halad tovább az úttján.

A közgyűlésen a hozzászólók is a közös gondokért érzett felelősséget

tükrözték. Börcsök Lajos, Kovács József, Porkoláb Sándor és a többi felszólaló is hasznos javaslataikkal a vezetőség munkájához és a közös gazdálkodás eredményességéhez kívántak segítséget nyújtani. A közgyűlés a zárszámadást és a tervet egyhangúan elfogadta, s a dolgozók tavalyi versenyvállalásainak értékelésével, az élenjáró szocialista brigádok és tagok jutalmazásával ért véget.

Közös KISZ-MHSZ-klub

Az elmúlt napokban ünnepélyes keretek között adták át Földesen a közös KISZ-MHSZ-klub helyiségét. Az átadáson megjelent az MHSZ Hajdú-Bihar megyei vezetősége részéről Gáll János titkárhelyettes.

Gaál Zsigmondnak, a lövészkлуб titkárnak megnyitó szavai után Bíró Gyula, a községi pártbizottság titkára adta át a helyiséget. A két szövetség nevében a titkárok köszönték meg a pártbizottságnak, a tanácsnak és a társadalmi szervezeteknek, hogy klubot biztosítottak tagjaik részére. Erre elsősorban eredményeikkel szolgáltak rá. A püspökladányi járásban az elmúlt évben a MHSZ földesi szervezete lett az első — mint arról már hírt adtunk — 210 ponttal. Ez az eredmény egyben a megyei elsőséget is jelenti. A KISZ-szervezet munkáját évek óta akadályozta a helyiség hiánya. Ez az új létesítmény bizonyára jobb eredmények elérésére serkenti a földesi fiatalokat.

1971. március 10., szerda

Névnep: Ildikó

A Nap kél: 6.09-kor — nyugszik: 17.41-kor, a Hold nyugszik: 5.29-kor — kél: 16 óra 11 perckor.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS szerda estig: Erősen felhős, páras, főként az éjszakai és a reggeli órákban helyenként ködös idő. Többfelé havazás, a keleti, a délkeleti megyékben esetleg havas eső. Mérsékelt, időnként megélénkülő északi, északkeleti szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet plusz 3—minusz egy fok között. (MTI)

ÁRAMSZÜNET LESZ Debrecenben március 10-én reggel 7 órától délután 16 óráig a Bégány utcán, a Ghilányi utcán, a Tutaj, a Meliith, a Boldogkert utcán a Gázvezeték utcáig.

FRANCIAORSZÁGI ÚTJÁRÓL tartó elménybeszámoló a Hajdú Táncegyüttes vezetője, Kardos László Hajdúhadházon, a művelődési ház klubjában csütörtökön este 6 órakor.

Kiállítás nyílt a XX. századi magyar matematikáról

Kedd délelőtt 11 órakor nyílt meg „A XX. századi magyar matematika” című kiállítás a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem épületében. A dr. Szénassy Barnánál által rendezett kiállítást dr. Rapsák András egyetemi tanár, az egyetem rektora nyitotta meg.

Dr. Rapsák András megnyitó beszédében felvázolta az e századi magyar matematikai fejlődés főbb állomásait.

Röviden szólt világhírű matematikusaink, a magyar matematikai iskola megteremtőinek pályafutásáról, külön említve azt az öt nevet, amely köré a kiállítás anyaga csoportosul: Fehér Lipótot, Riesz Frigyesét, Varga Ottótot, Szele Tiborét, Rényi Alfrédét.

A kiállítás vasárnap kivételével mindennap reggel nyolctól este nyolc óráig megtekinthető.

NAPI

krónika

PLAKÁTRAJZOLÁSI PÁLYAZATOT hirdet a hajdúnánási városi művelődési központ a gyarmati ifjúsági napok tiszteletére. Az elfogadott műveket a művelődési központban április 24-én kiállításon mutatják be. A díjazást a város gazdasági szervei vállalták el — írja tudósítónk, Éles András.

AZ MGM KISZ-BIZOTTSÁGÁNAK HÍREI

A Magyar Gördülőcsapágó Művek debreceni gyára KISZ-bizottsága alapszervezeteinek vezetőségéből 40 fő vesz részt vezetőképző tanfolyamon. A fiatalok foglalkoznak a X. pártkongresszus határozataiból adódó feladatokkal, valamint a KISZ VIII. kongresszusára való felkészüléssel — írja Czédli Lajos tudósítónk.

Vikendtelepet alakítanak ki a Keleti-főcsatorna mentén az MGM fiatal dolgozói számára. A munkát március végén szeretnék kezdeni, és előreláthatólag június végére fejezik be. Az építkezéshez több mint egymillió forint szükséges, amelynek felét társadalmi munkában szeretnék ledolgozni a fiatalok.

A gyár a jeni Carl Zeiss Művek ifjúsági szervezetével már régebbi kapcsolatban áll. Az idén is 48 fiatal részére szerveznek csereüldötést. A debreceni gyár képviselői két hetet töltenek az Északi-tenger partján és a Berlin körüli tóvidéken.

Éneklő rajok

Vasárnap rendezték meg Debrecenben, a Löwy Sándor Úttörőházban az éneklő rajok versenyének debreceni döntőjét, amelyen nyolc iskola nyolc rajja indult.

A versenyen a legifjabbak, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Gyakoló Általános Iskolájának ötödikes úttörői, a zenetagozatosok kategóriájában pedig a debreceni Bányai Júlia Általános Iskola tanulóí vitték el a pálmát.

A képen: a Kossuth általános iskola győztes rajja.

Író-olvasó találkozó a szakmunkásképzőben

Irodalmi napokat rendez a debreceni 109. számú Ipari Szakmunkásképző Intézet. A hétfőn megtartott író-olvasó találkozóon Baranyi Ferenc költő vett részt. A képen a költő mellett a versek tolmácsolója: Merényi Judit előadóművész látható. Az irodalmi napok szerdai programjában szavalóverseny szerepel. A versenyen hajdú-bihari és Szolnok megyei szavalók vesznek részt. A szerdán délelőtt fél 9 órakor kezdődő rendezvény helye a Művész mozi. (Debrecen, Vörös Hadsereg útja 28/A.)

ÉVFORDULÓ-NAPTÁR

T. G. Sevcenko

Az ukrán irodalom klasszikusa, Tarasz Grigorjevics Sevcenko költő, 110 évvel ezelőtt halt meg. Földhözragadt szegény családból származott, eredetileg festőművésznél készült. Később az irodalom felé fordult, bár a festői hivatást sohasem hagyta el véglegesen. Verseiben az ukrán népi énekesek hangján, természetes egyszerűséggel és bensőséges lírával fejezte ki a jobbagység keserűségeit. Elbeszélő költeményeiben népének hősi múltját idézte. Keményen bírálta az elnyomó rendszert, s forradalomra szólította népet. Írásainak nagy része éppen ezért csak kéziratban terjedhetett. Letartóztatták, majd katonai szolgálatra kényszerítették. Az írástól eltöltve is hű maradt elveinek. Kapcsolatba került a forradalmi demokráta írőkkel. Faluról falura járva terjesztette a forradalom eszméit. Másodszori letartóztatásának szenvedéseibe belehalt.

(Fotó: Lovas József)

Az oldalt összeállította: Domokos Lajos

Mintha negyvenöt tavaszát írának

Itt konyhák kéménye füstölt

Tíz perc ma - holnap

Ma? Holnap? 10 perc?

A ma holnapra történelem lesz, s a történelem nem válogat: egyformán fontos a ma kis változás és a nagy, mert olykor nem tudni: melyik lesz az igazán nagy.

Történelem? Romokat látsz csak a képen, mintha negyvenöt tavaszát írának. Negyvenöt...? Nem. A romok mögött kiemelkedik a Ruhagyár új épülete. A holnapi Csapó utcai utcáfront. Mintha ez a háborút idéző kép az azóta eltelt hu-

szonhat év történelme is lenne.

Bontott házak: akaratlan is szomorú a kép, s mintha a szomorúságot erősítené a magányos asszonyalak az ételhordóval. Éltek itt, konyhák kéménye füstölt. A sarki vendéglő, ahol estként annyian összejöttek, bezárt. Az ételhordó is csak a város közepén telik meg a talán műszakba siető asszonykának.

De a bontott házak helyén már egyre inkább látszik a

kirajzolódó új: a holnap, a kiegyenesedett, összkomfortos lakásokkal körülhatárolt Csapó utca. Háttérben az Árpád téri templom. Új városkép, ma még csak a szükséges bontás romjaival, amely már sejteti az újat.

A történelmet megőrző mégis a korhoz igazodót. És hogy igazi kóstólót is adhassunk az újból, íme a kép: Egy az új Csapó utcai épületek közül a Burgundia utca mellett. Más város? Perel a bontás miatti vesz-

teséggel a hit: ugyanaz a város az is, amely épül. Ugyanazoknak az embereknek, s általuk épül, de korunkhoz illőn nagyszerűben.

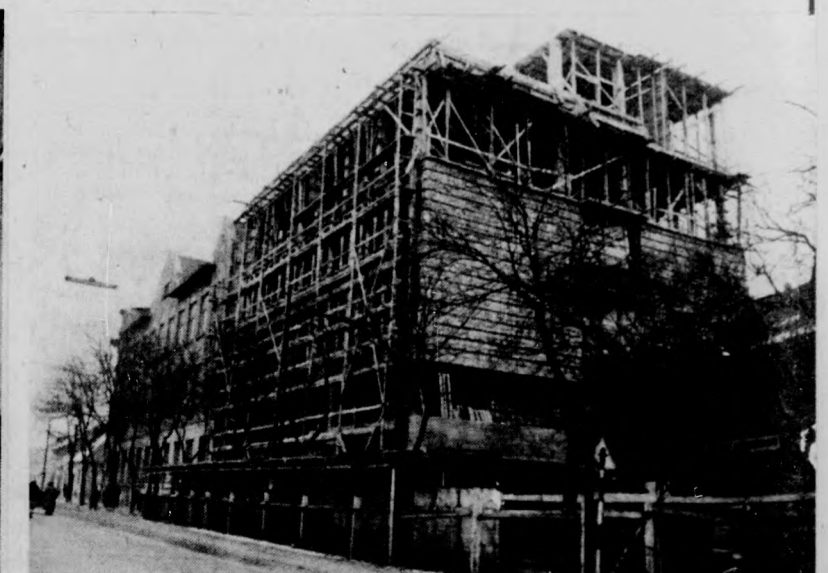
A tíz percnyi nap, a négy képnyi valóság a holnapi Debrecen. A négy kép pedig holnapra történelem, hiszen ez a vállalkozás a város arcában változtat, rajzol egy új, mindönknek kedves új vonást.

— ha —

Új városkép. (Ma még csak a bontás romjaival)

Egy, az új Csapó utcai épületekből

(Fotó: Kalmár)